

Directa

setmanari de comunicació

Núm 334 16 d'octubre 2013 1,70 €

Castor: fer amics a cop de talonari

L'empresa Escal UGS va abocar milions d'euros a l'Ajuntament de Vinaròs i a diverses entitats locals perquè defensessin el magatzem de gas

PÀGINES 2-4

5

El veïnat del Raval trenca el silenci, fart de la impunitat dels Mossos

6-7

Casal Tramuntana, els rèdits d'amagar el discurs de l'odi sota una pàtina de rebel·lia

A fons

Mèxic 1968: una història de punys alçats i boines negres contra la discriminació racial

16

L'Alemanya occidental va combatre contra l'URSS durant la guerra de l'Afganistan

ESTIRANT DEL FIL

Els centenars de terratrèmols provocats per la injecció de gas al magatzem Castor han generat un clam unànime contra un projecte que, fins ara, havia rebut suports dels governs valencià i espanyol, a banda del de l'Ajuntament de Vinaròs. Els anys previs a la seva entrada en funcionament, Escal UGS va ser molt generosa amb les aportacions a les arques municipals i també va finançar diverses entitats locals que, com a contrapartida, defensaven la instal·lació.

TERRITORI // L'EMPRESA IMPULSORA DEL PROJECTE CASTOR VA SER DEFENSADA PER REGIDORS I ORGANITZACIONS BENEFICADES PELS SEUS FONS

Escal UGS va gastar milions per finançar l'Ajuntament i entitats de Vinaròs

Marc Font

@La_Directa

Els més de 400 terratrèmols que s'han desencadenat a les terres de l'Ebre i la Sénia des de mitjan setembre poden tenir com a principal conseqüència que el magatzem submarí de gas conegut com a projecte Castor no arribi a funcionar. La injecció de gas a la instal·lació, que va començar el juny i resta aturada per ordre del govern espanyol des del 26 de setembre, està directament vinculada amb l'increment de l'activitat sísmica, segons ha confirmat el Col·legi Oficial de Geòlegs de Catalunya i, ni que sigui parcialment, ha reconegut Escal UGS, l'empresa constructora i gestora del projecte Castor.

Lexregidor d'Urbanisme de Vinaròs va afirmar que el dipòsit de gas "rellançaria" el municipi

El 10 d'octubre, el ministre espanyol d'Indústria i Energia, José Manuel Soria, va afirmar que el magatzem de gas ha costat prop de 1.700 milions d'euros, 400 més dels anunciats i més del triple dels 500 previstos quan es va anunciar el projecte, fa gairebé una dècada. Segons una clàusula inclosa a l'autorització administrativa del Castor, si aquest no entrés en funcionament, el govern estatal hauria d'indemnitzar Escal UGS per la inversió duta a terme. Soria ha anunciat que el ministeri ha sol·licitat al Tribunal Suprem que declari lesiva la clàusula perquè és "clarament abusiva per a l'interès general".

Si el magatzem es posés en marxa, les consumidores serien les encarregades

d'abonar el cost de la instal·lació a través de la factura del gas, que també garantiria beneficis milionaris a Escal UGS, una aliança entre el grup ACS (66,7% del capital) i la canadenc Castor Limited Partnership (el 33,3% restant). Considerada "necessària" i "urgent" en la planificació del sistema gasista espanyol 2008-2016, la instal·lació ha passat a "no tenir tant de sentit" en el context actual, amb una clara caiguda de la demanda energètica.

DENÚNCIES IGNORADES

Fa sis anys, la Plataforma Ciutadana en Defensa de les Terres del Sénia ja va denunciar que el magatzem submarí de gas no era necessari. L'Observatori de l'Ebre, un centre de recerca pertanyent a la Universitat Ramon Llull i vinculat al Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), va advertir en un informe de 2005 que la injecció de gas era "susceptible de modificar la perillositat i el risc sísmic d'una regió determinada". I la Generalitat de Catalunya, segons la seva versió, va exigir diversos requisits ambientals a la companyia, com un informe sismològic, per instal·lar el Castor a Catalunya, fet que seria decisiu perquè Escal UGS es decidís per Vinaròs (Baix Maestrat).

Malgrat totes les advertències i l'oposició ciutadana, el projecte va tirar endavant i va comptar amb el suport de l'Ajuntament de la població castellonenca, del govern valencià i de l'executiu espanyol, aleshores presidit per Zapatero, que el va aprovar el 2007, sense que l'estudi d'impacte ambiental contingués cap estudi sismològic. Més enllà de l'evident lucre econòmic per a Escal UGS -bàsicament per a ACS, un grup acostumat a enriquir-se amb els pressupostos públics-, a qui beneficiava el Castor?

INGRESSOS MILIONARIS

D'entrada, a l'Ajuntament de Vinaròs. Durant la legislatura passada, el consistori -ara governat pel PP, aleshores per una coalició del PSPV i el Partit de Vinaròs Independent (PVI)- va cobrar 2,6 milions d'euros d'Escal UGS corresponents a l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres (ICIO) i a l'expedició de la llicència per a la planta terrestre del projecte d'em-

L'empresa va signar convenis amb les confraries de pescadors de Vinaròs, Benicarló, Peníscola i Sant Carles de la Ràpita

magatzematge de gas. A més, el consistori preveia ingressar 900.000 euros anuals durant cinc dècades, corresponents a l'impost d'activitats econòmiques (IAE) i a l'impost de béns immobles (IBI) del Castor. Les prebendes municipals també

L'empresa promotora del projecte Castor contemplava rebre 250 milions d'euros anuals del govern espanyol, que els incorporaria al rebut del gas com a costos del sistema

inclouen un conveni del març de 2011, pel qual la companyia posava a disposició del Centre Especial d'Ocupació del Pou de Mangrano actius valorats en 2,4 milions, el pagament de 100.000 euros per part d'Escal UGS per asfaltar els vials d'accés al port i un altre conveni pel qual l'empresa es comprometia a millorar els camins rurals de l'entorn afectat pel pas del gasoducte del projecte.

Veient el que pagava Escal UGS, no sorprèn que Javier Balada, líder del PVI, primer tinent d'alcalde i regidor d'Urbanisme la legislatura passada, afirmés que el dipòsit de gas "rellançaria" el municipi. També va defensar el projecte energètic Rafael Flores, patró major de la confraria de pescadors de Vinaròs, que el 2009 va negar que les obres de la plataforma marina del Castor afectessin la pesca de llagostins, el producte estrella del municipi. Rere les seves paraules, hi havia el conveni que Escal UGS havia signat amb la confraria un any abans, segons el qual la compensaria econòmicament durant 50 anys. L'empresa

1.700

milions d'euros és el cost del magatzem de gas Castor, 400 més dels previstos fins fa poc i el triple dels anunciats inicialment

900

mil euros anuals durant cinc dècades, preveia cobrar l'Ajuntament de Vinaròs en impostos d'Escal UGS

10.344

milions d'euros és la xifra que es va embutxacar en adjudicacions d'obra pública la principal accionista del Castor a l'Estat, ACS, entre el 2007 i el 2012

La Plataforma Ciutadana en Defensa de les Terres del Sènia ja va denunciar els perills del magatzem submarí de gas fa sis anys / ENRIC CATALÀ

va signar convenis similars amb les confraries de pescadors de Benicarló i Peníscola i fins i tot amb les de Sant Carles de la Ràpita -per pagar 400.000 euros en cinc anys- i Les Cases d'Alcanar -120.000 euros en un lustre.

Escal UGS també va desemborsar 250.000 euros per finançar dos sísmògrafs per a l'Observatori de l'Ebre, que s'ubiquen a l'ermita del Remei d'Alcanar i al municipi d'Alcalà de Xivert des de 2009. Una altra entitat beneficiada per la generositat de l'empresa impulsora del Castor ha estat la Fundació Rei Jaume I, sorgida a iniciativa de la Mancomunitat de la Taula del Sènia, que ha rebut 50.000 euros anuals per a activitats culturals i mediambientals des de l'any 2009. El govern valencià, per la seva part, va ingressar almenys 550.000 euros, el 2010, per l'execució de les obres de la nova dàrsena pesquera i la zona industrial del port de Vinaròs.

NEGOCI AMB FONS PÚBLICS

Tot i el cost de 1.700 milions, Escal UGS preveia lucrar-se de manera important amb el projecte Castor, atès que contemplava rebre 250 milions d'euros anuals del govern espanyol, que els incorporaria al rebut del gas com a costos del sistema. És a dir, finalment, la societat -i per tant, ACS- faria caixa amb fons públics i diners de la població. Res estrany en ACS, el grup presidit pel també factòtum del Reial Madrid, Florentino Pérez. Entre 2007 i 2012, la constructora es va embutxacar 10.344 milions d'euros en adjudicacions del conjunt d'administracions de l'Estat, segons dades recollides per la premsa econòmica, cosa que la situa com la més beneficiada per l'obra pública. Beneficis privats i pèrdues públiques. Una cançó recurrent els darrers anys, que també s'intenta repetir amb el magatzem submarí de gas. ◀

Ecologistes en Acció denuncia el risc de fugida de gas natural

Ecologistes en Acció va iniciar un procediment legal a la fiscalia de Tarragona contra el projecte Castor el 14 d'octubre, per posar en coneixement de les autoritats judicials la possibilitat que es produeixi un escapament de gas metà de la bossa subterrània. Un informe elaborat per dos experts en la matèria i adjuntat a la denúncia els serveix d'argumentari per denunciar el "risc de fugida massiva de gas natural del magatzem subterrani com a conseqüència dels terratrèmols, que poden acabar d'esquerdar o fracturar el seu sostre".

L'entitat ha iniciat un procediment legal contra el projecte a la fiscalia de Tarragona

El darrer incident d'aquestes característiques es va produir el 2010 en una plataforma petrolífera de British Petroleum (BP) situada al golf de Mèxic. La fuga de gas va provocar l'explosió de la infraestructura, la mort d'onze treballadores i el vessament a l'oceà de milions de litres de cru, fet que va ser qualificat com "el desastre ecològic més gran de la història dels Estats Units". Propiament, en col·laboració amb la

Plataforma en Defensa de les Terres del Sènia, també presentaran la denúncia a la fiscalia de Castelló.

Ecologistes en Acció també ha mostrat la seva sorpresa davant la manca d'avaluació d'aquest i altres riscos que comporta la Plataforma Castor. Tanmateix, l'aprovació del projecte per part del Ministeri d'Indústria espanyol va comptar, almenys, amb l'avaluació externa de l'Institut Francès del Petroli. Tot i això, aquests informes suposadament independents només es basen en l'avaluació del material facilitat pel ministeri, que, al seu torn, disposa de la informació que li facilita l'empresa que presenta el projecte. En aquesta línia, el col·lectiu ecologista ha denunciat que la reforma de la llei d'impacte ambiental -que aquests dies s'està tramitant al Congrés espanyol- "farà més probables els successos com el de la plataforma Castor".

L'organització ecologista considera que existeixen "greus deficiències en els processos d'avaluació ambiental previs d'aquests projectes" i assenya "la pressió dels interessos econòmics i polítics" com un factor que condiciona molts estudis tècnics. El projecte de la nova llei estatal d'avaluació ambiental no introdueix l'obligatorietat de valorar els riscos ambientals i, sota la justificació d'estalviar temps de tramitació, dona potestat a les promotores per tramitar projectes sense passar per un procés de consulta prèvia que determini el contingut i l'abast dels estudis d'impacte". DAVID BOU / @dvdbou

Els perills de continuar l'activitat al magatzem de gas

El sistema d'Amposta pot arribar a generar sismes d'una magnitud entre 5,5 i 7,1 en l'escala de Richter, que es podrien anticipar si es manté el Castor

Maria Ortuño

@La_Directa

Arran de la sismicitat induïda registrada durant les darreres setmanes per l'engegada del projecte Castor, especialistes en la matèria s'han pronunciat sobre l'existència de falles que poden generar sismes prop de la plataforma d'injecció de gas natural. Però només s'han expressat les que han pogut fer-ho, ja que el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i l'Institut Geològic i Miner d'Espanya (IGME) han negat el permís de declarar la seva opinió lliurement davant els mitjans a persones que hi treballen i que porten anys investigant diversos aspectes de la perillositat sísmica de la zona. L'any 2011, l'IGME va fer pública la base de dades de les falles actives de la península Ibèrica QAFI, la finalitat de la qual és fer accessible a la societat el coneixement actual sobre la localització, les característiques i el potencial sísmic d'aquestes estructures.

Segons la base de dades QAFI, la falla activa i capaç de generar sismes més propera a la plataforma Castor és la falla oriental del sistema d'Amposta, amb 51 quilòmetres de longitud. El pas fet per l'IGME, dirigit a millorar la preparació de la societat per fer front als sismes destructius, és un pas clarament oposat a l'informe favorable que el mateix institut va emetre el 2007 sobre el projecte Castor. En aquell informe, es considera que la possibilitat que la falla d'Amposta es reactivi és molt petita i no es fa esment de les altres falles actives a la regió ni del problema que podria generar la sismicitat induïda.

Més properes a la costa, trobem les falles central i occidental del sistema d'Amposta, considerat capaç de produir sismes de magnitud moderada-alta -d'entre 5,5 i 7,1 en l'escala de Richter- amb recurrències molt baixes -cicles sísmics de fins a 50 mil anys. Segons ens explica una de les autores de la base de dades QAFI, com més a prop estiguin aquestes falles del final del seu cicle, més probabilitats hi ha que generin un sisme moderat-gran durant els propers anys. Tenint en compte que es desconeix en quin moment del seu cicle es troben les falles, l'opció més assenyada és pensar que poden estar arribant al final d'un cicle i, per tant, que les variacions en el mitjà geològic natural poden tenir com a conseqüència l'anticipació de terratrèmols d'aquesta magnitud.

Aquestes falles estan a distàncies molt properes d'altres falles en terra i, per tant, no es pot descartar que l'alliberament d'energia sísmica en el sistema de falles al

El CSIC i l'Institut Geològic i Miner d'Espanya han prohibit al seu personal fer declaracions als mitjans

mar pogués desencadenar altres sismes a terra. Altres riscos geològics derivats d'un suposat sisme de magnitud moderada-alta són la generació d'esllavissades de terra marines per la vibració del terreny i el desplaçament del fons del mar en cas que la falla arribi fins a la superfície, cosa que podria arribar a generar un tsunami.

PROBLEMES DERIVATS DE LA INJECCIÓ

Què succeiria si es continués amb l'activitat de la plataforma? Segons especialistes en sismicitat induïda consultats per la **Directa, els problemes principals derivats de la injecció de gas en una zona amb falles actives es poden resumir en tres. D'una banda, la pressió d'injecció del gas pot provocar el desequilibri de la roca en generar una força addicional que se sumi a la natural. Teòricament, aquesta pressió d'injecció es pot reduir per poder controlar la sismicitat. No obstant això, la sismicitat pot trigar fins a deu anys a disminuir. D'altra banda, la variació en la pressió de

Manifestació contra el projecte Castor convocada per Jòvens de l'Ebre a Barcelona el 10 d'octubre /ENRICH CATALÀ

porus -relacionada amb el reompliment dels espais buits que té la roca- augmenta amb la injecció d'un líquid, independentment de la pressió a la qual s'injecti, i facilita que es generin noves fractures i que es produeixin moviments (sismes) en fractures i falles ja existents. Finalment, la sismicitat pot generar un augment de la permeabilitat de les zones de falla. Aquest

fenomen faria que els fluids poguessin migrar al llarg de la falla, cosa que la faria menys resistent al moviment, és a dir, més susceptible de produir un sisme. Aquest problema, a més, suposaria que el reservori, suposadament segellat, tindria una via de fuga al llarg de la falla que faria disminuir o anul·lar la seva eficiència com a magatzem de gas. ◀

El BEI: el banc de la UE que finança grans empreses

El finançament del magatzem submarí de gas va ser possible, en part, gràcies a l'actuació del Banc Europeu d'Inversions (BEI), que l'any passat va aportar-hi 500 milions, 200 directament i 300 a través de bons. El BEI és propietat dels estats membres de la UE i presta diners a un tipus d'interès més baix que la banca comercial, però, bàsicament, s'utilitza per finançar projectes d'infraestructures i grans empreses. A Catalunya, enguany, Gas Natural i CaixaBank han rebut fons del BEI; la primera, 475 milions per pagar part del seu pla d'inversions en la xarxa elèctrica estatal; la segona, 300 milions per finançar projectes empresarials. El 2012, el Banc Sabadell (200 milions) i Tabasa (125 milions, abans de ser privatitzada) van recórrer a l'entitat. Sembla evident que l'interès públic no marca la seva política i, fins i tot, el govern d'Artur Mas es va plantejar recórrer-hi perquè contribuís a finançar Eurovegas, quan el magnat Sheldon Adelson dubtava entre ubicar el complex del joc a Madrid o a Catalunya.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

L'estratègia del camaleó seguida pel Casal Tramuntana va mostrar els seus fruits el 12-O a la plaça Catalunya

8-9

Sospites sobre una adjudicació de l'Ajuntament de Girona a l'empresa Construccions Rubau

LLIBERTATS // LA MORT DE JUAN ANDRÉS BENÍTEZ A MANS DELS MOSSOS DESENCADENA REACCIONS EN UN BARRI CASTIGAT PER LA PRECARIETAT I LA PRESSIÓ POLICIAL

El Raval trenca el silenci

Jesús Rodríguez
 @albertmartnez

Pocs casos han suscitat una unanimitat tan gran en la versió dels fets com la mort de Juan Andrés Benítez Álvarez el 5 d'octubre al barri del Raval de Barcelona. Un recorregut fet de porta en porta pels habitatges dels números 16, 16 bis, 18 i 20 del carrer de l'Aurora ratifica una única versió veïnal, la d'una pallissa, abans i després de ser emmanillat, que va durar entre cinc i deu minuts. Van ser vuit, els agents de la Unitat de Seguretat Ciutadana de l'ABP Ciutat Vella (comissaria del carrer Nou de la Rambla) que van protagonitzar l'escena, que una veïna originària del País Basc qualifica com una de les imatges més dures que ha vist mai en primera persona. Hadisha -veïna marroquina de prop de quaranta anys- ens diu: "Tothom sap què va passar, tothom ho va veure i tothom coneix els mossos que van actuar; no pot ser que això quedi així". "Li van donar una veritable pallissa", relata Antonio, mentre mostra la citació com a testimoni per anar a declarar davant la policia espa-

"Ningú no sap què li pot passar si parla; els veïns pensen que els pot passar qualsevol cosa, però jo no en tinc, de por"

nyola. Encara hi ha gent, però, que no vol parlar. Hadisha adverteix que molta gent al barri té por, té por dels Mossos d'Esquadra: "Ningú no sap què li pot passar si parla; els veïns pensen que els pot passar qualsevol cosa, però jo no en tinc, de por". Aquest testimoni confirma que un agent antidisturbis que va arribar al lloc poc després dels fets va llançar aigua -amb una ampolla gran de plàstic- sobre la taca de sang que hi havia al terra. Cinc minuts després, hi va passar un vehicle de BCNeta. No van deixar cap rastre.

Més de vint persones ho van viure des

Ofrena floral en record de Juan Andrés Benítez al carrer de l'Aurora el 9 d'octubre / ROBERT BONET

dels balcons i moltes ho van gravar amb el telèfon mòbil. L'endemà mateix, una parella de Mossos d'Esquadra va visitar els habitatges a la recerca d'aquestes imatges. Part del veïnat ho interpreta com un tràmit de la investigació, però d'altres pensen que era una intimidació o la intenció de fer desaparèixer proves. Finalment, però, per decisió de la jutgessa d'instrucció número 20 de Barcelona, Eva Moltó, les indagacions del cas aniran a càrrec de la unitat de lluita contra el crim organitzat de la policia espanyola, per garantir-ne la imparcialitat, segons va justificar el poder judicial en un comunicat. Diverses persones testimonis han estat cridades a declarar a la comissaria, però només una d'elles ho farà en qualitat d'imputat. Es tracta d'Elias, l'home amb qui es barallava Benítez abans de l'arribada dels Mossos. Per ara, no consta la imputació de cap agent.

EL VEÏNAT SURT AL CARRER

La plataforma Rereguarda en Moviment, l'associació cultural El Lokal, l'Associació Catalana d'Empreses per a Gais i Lesbianes (ACEGAL) -on Benítez estava associat-, el Front d'Alliberament Gai de Catalunya i molta gent del barri van reaccionar de seguida i van fer una crida

a participar de l'ofrena floral -el 9 d'octubre- i de l'assemblea veïnal al carrer de l'Aurora, el 13 d'octubre. Ambdós van ser actes emotius, als quals es van apropar veïnes que se senten a la diana de l'estigmatització: treballadores sexuals del carrer Robadors, pakistanesos que venen menjar i beguda al carrer o gent jove i gent gran en situacions cada cop més precàries. Plegades, van decidir organitzar una primera manifestació el 18 d'octubre a les 19:30. Serà una marxa protagonitzada pel veïnat on es vol mostrar que el Raval comença a trencar el silenci. "En el fons, el que volen és que tothom marxi del barri, els molesten els veïns i les veïnes, necessiten més lloc pels turistes", afirma Marga amb convicció, que ha viscut la transformació del centre de Barcelona des de la transició. "S'ha arribat a l'extrem que ja no pots dir res, no et pots queixar de res; si intentes aturar una agressió policial, tu també ets agredida i et detenen; la impunitat és total", assenyala Mireia des de l'experiència dels últims vuit anys, durant els quals, segons ella, tot ha empitjorat. I ja se'n prepara una altra pel 14 de novembre, on també hi participaran altres plataformes com Ojo con tu ojo, que va destapar el cas d'Ester Quintana. ◀

Llum al cas de Bertran Cazorla i Juan Manuel Ávila

Els informes de la Sindicatura de Greuges i els testimonis reiterats d'abusos assenyalen la comissaria dels Mossos del carrer Nou de la Rambla com un punt d'especial conflictivitat. L'actuació del 15 de juny a la comissaria del Raval, que va suposar la detenció de Bertran Cazorla i la retenció de Juan Manuel Ávila, i l'assalt a la Bata de Boatiné del 28 de juny (Dia de l'alliberament LGTB) van posar sobre la taula la necessitat d'aclarir què passa en una comissaria assenyalada per diverses denúncies de violència. Les imatges de les càmeres de seguretat de l'edifici -a les quals hem tingut accés- desmenteixen la versió policial del que va passar el 15 de juny. Un portaveu de la policia catalana va assegurar que Cazorla "criava i feia aldarulls" a l'exterior, però l'enregistrament de la càmera que enfocava cap a la porta d'accés mostra com el periodista és retingut per un agent i, tot seguit, aixeca les mans i camina conduït pel policia fins al vestíbul de la comissaria. Des d'una altra càmera situada a l'interior, es veu com el retingut camina amb les mans aixecades en direcció a la sala d'identificacions. Segons els Mossos, en aquest punt, Cazorla els va "insultar i agredir". Però, a les gravacions, no s'hi veu pas això.

LIBERTATS // L'ESPAI NEOFEIXISTA EXPERIMENTA UN FORT CREIXEMENT I CONTINUA OBERT, AL BARRI DEL CLOT, TOT I NO TENIR LLICÈNCIA D'ACTIVITAT

Casal Tramuntana: l'estratègia del camaleó

Manu Simarro

@manusimarro

Ultrases i neonazis han tornat a celebrar el dia de la hispanitat, el 12 d'octubre, a la plaça de Catalunya de Barcelona. A diferència de l'acte de l'any passat, on les àguiles de Sant Joan, les creus cèltiques i l'estètica neonazi es van fer ostensibles des del minut zero, enguany, espais com el Casal Tramuntana (ubicat al barri del Clot), Plataforma per Catalunya o, fins i tot, la llibreria neonazi Europa del barri de Gràcia han optat per una estratègia molt més subtil: camuflar-se.

La plataforma organitzadora, Som Catalunya, Somos España, havia anunciat que no permetria que s'hi llússin símbols feixistes, però no va barrar el pas a grups neofeixistes, que, en un escenari on l'espanyolisme era present de forma transversal, van veure una oportunitat única per atraure simpatitzants de classe mitjana conservadora o de barris obrers de la perifèria. Així doncs, la manifestant del 12-O podia entrar a la plaça i comprar qualsevol llibre de Blas Piñar o pamflets revisionistes de la Guerra Civil Espanyola o l'Alemanya nazi a la paradedeta de la llibreria Europa i, més endavant, rebre un full volant d'un militant del Casal Tramuntana que la convidava a unir-se a la "resistència" i a estar en "primera línia de combat contra el separatisme". A posteriori, es podia fer una fotografia amb el seu líder polític preferit: Alicia Sánchez Camacho (PP), Albert Rivera (Ciutadans) i... Josep Anglada! El dirigent de la xenò-

El Tramuntana es defineix com una "entitat de la joventut patriòtica, combativa, alegre, solidària, compromesa i creativa"

foxa PxC es va fer un fart d'anar amunt i avall de la plaça davant l'expectació de les assistents, que primer preguntaven qui era i, després, s'hi fotografiaven amb pressa. Els ultres, doncs, hi eren, però els símbols preconstitucionals i neonazis van ser testimonials, si bé la majoria els duïen impresos a les samarretes o als complements.

El focus mediàtic posterior al 12 d'octubre s'ha centrat en el debat sobre l'encaix de Catalunya dins l'Estat espanyol i ha deixat de banda la presència de la

ultradreta en actes d'aquesta mena; i, si els ha donat importància, ha posat el focus en una ultradreta anquilosada en una simbologia i una estètica més agressiva, que enguany ha tingut com a referent la plataforma de partits d'ultradreta que va organitzar i perpetrar l'atac contra la seu de la Generalitat a Madrid l'11 de setembre: España en Marcha. Lluny dels focus, però, han quedat realitats com el Casal Tramuntana, que enguany ha demostrat un creixement important respecte a l'any anterior. A la plaça de Catalunya, a banda d'un desplegament de mitjans considerable, el bloc del Tramuntana va aconseguir atreure prop de dues-centes persones mentre que l'any anterior amb prou feines van reunir una trentena de simpatitzants. Elles mateixes se'n complauen i, en un comunicat de valoració del 12 d'octubre, asseguren que són "l'associació que ha treballat més per aconseguir l'èxit" de la mobilització, amb una campanya de difusió que va començar el 30 de setembre als afores del camp de l'Espanyol i ha continuat cada dia amb la penjada de cartells arreu de l'àrea metropolitana de Barcelona - de Pedralbes a Sant Adrià de Besòs - i el repartiment de fulls volants a estacions de tren i universitats. "És del tot admirable, el treball de propaganda i difusió que hem fet durant les setmanes prèvies a l'esdeveniment", conclouen els membres del casal, que va enlairar un zepelí gegant a la plaça de Catalunya amb el lema *Catalunya resisteix al separatisme*, fet que va acaparar l'atenció dels mitjans de comunicació, que frisaven per obtenir la millor imatge aèria.

PREOCUPACIÓ D'UCFR

El 12 d'octubre, la manifestació que van fer el centenar de membres i simpatitzants del Tramuntana des de la seva seu, al número 333 del carrer Independència, fins a l'estació de metro de Sant Pau-Dos de Maig va ser acollida amb incomoditat pel veïnat. Des dels balcons, es van deixar sentir força xiulets i insults contra el grup de manifestants i, al seu pas, la cercavila generava cares de por i de preocupació entre les vianants. El nucli d'Unitat contra el Feixisme i el Racisme (UCFR) al Clot ha dut a terme campanyes informatives entre el veïnat de la zona i ha convocat diverses mobilitzacions contra la presència de l'espai feixista al barri, però sempre topa amb dos murs que, fins ara, s'havien mostrat infranquejables. El

El bloc del Casal Tramuntana baixa pel passeig de Gràcia el 12-O / VÍCTOR SERRI

primer és l'estratègia de reclutament del Casal Tramuntana, que se centra en el boca a boca i les xarxes socials més que en un treball amb el veïnat. El segon -i principal escull- ha estat la passivitat aparent de l'Ajuntament davant la manca de llicència d'activitat del Casal per fer-hi activitats. Dani Celma, membre d'UCFR al Clot, assegura que no paren d'assistir a consells de barri i plens del districte per exigir el tancament del centre i assenyala el regidor del districte Eduard Freixedes i el conseller tècnic Joan Cambroner (tots dos de CiU) com a responsables que encara segueixi obert. Per contra, fonts municipals han declarat a la DIRECTA que la Guàrdia Urbana hi està a sobre. Les fonts asseguren que sobre el Casal pesa una ordre de cessament d'activitat. Fins ara no n'havia detectat cap activitat publicitada fins que, el 10 d'octubre, el Casal va convocar un esmorzar popular pel matí del 12 d'octubre a través de la seva pàgina de Facebook. Arran d'això, una dotació de Guàrdia Urbana va fer una insepcció i va aixecar acta d'uns fets que ara estan en mans dels serveis jurídics del consistori barceloní, i que podrien acabar en darrer terme amb el precinte del local.

Celma reconeix una certa impotència per no saber com atacar d'arrel la presència del casal al barri: "No acabem de trobar les estratègies per aturar això", assegura, al mateix temps que insisteix que les entitats del barri i els partits

polítics de l'oposició hi estan en contra. El proper acte de rebuig serà una cercavila que partirà del carrer Sèneca (on hi ha la llibreria Europa) i acabarà prop del Casal Tramuntana el 9 de novembre, amb motiu del Dia internacional contra el feixisme. "Continuarem fent accions i pedagogia per desemmascarar-los: aquesta gent són nazis i la gent ho ha de saber", clou Celma.

JOVENTUT SOLIDÀRIA?

Inaugurat a principis de 2012, el Casal Tramuntana va ser impulsat pel regidor de PxC a l'Hospitalet de Llobregat Alberto Sánchez. Paral·lelament, a Castelló de la Plana, impulsat per Democràcia Nacional entre d'altres, apareixia el Proyecto Impulso, un espai amb objectius similars als del Tramuntana: amagar les seves vinculacions amb el feixisme a través d'activitats de caràcter activista, solidari, cultural o esportiu. Això sí, sempre dirigits únicament a la població autòctona. Als seus estatuts, Impulso declara que l'objectiu de l'associació és "millorar les condicions socials dels més desfavorits, fomentar la solidaritat i el respecte entre distints estrats socials i despertar consciència cívica entre els ciutadans". La mateixa màscara que el Casal Tramuntana, que es defineix com "l'entitat de la joventut patriòtica, combativa, alegre, compromesa, solidària i creativa" i camufla el discurs de l'odi sota una aparença

de moviment crític. Així, les campanyes de recollida de taps d'ampolla, aliments o joguines per ajudar els sectors socials més desfavorits, els concursos gastronòmics i les sortides a la muntanya s'ajunten en un mateix paquet amb "el compromís amb Espanya i Catalunya" i les "campanyes de preservació de la nostra identitat".

La dissimulació, però, es va esquarterar des del primer moment. A l'acte d'inauguració, el Tramuntana hi va convidar els seus referents: Gianluca Ianone, Gabriele Adolfini i el que, segons algunes fonts, és el veritable impulsor del casal, el responsable de relacions internacionals de PxC Enrique Ravello.

Alguns dels membres del Casal Tramuntana es reconeixen hereus del Moviment Patriòtic Català

Ianone és l'impulsor de la Casa Pound italiana, mirall pels fundadors del Tramuntana. Inspirada en el feixisme del tercer mil·lenni, aquell que no fa referència explícita a líders feixistes com Hitler o Mussolini, però s'oposa a "la veritat dels guanyadors" de la Segona Guerra Mundial. Una mescla de racisme, presència als carrers i discurs social que ha servit perquè la Casa Pound hagi aconseguit reclutar 5.000 membres i obrir 50 seus arreu d'Itàlia. Entre les seves activitats, trobem l'ocupació i la rehabilitació de cases per a famílies necessitades, sempre, però, passades pel sedàs racista. Rere centres com aquest, però, ja s'han descobert vincles amb la violència. És el cas de Gianluca Caserri, escriptor vinculat a la Casa Pound, que va matar dues persones d'origen senegalès a Florència el desembre de 2011.

L'altre referent no és menys violent. Adolfini va ser fundador del grup de Guàrdia d'Honor de Mussolini i va participar, com a militant de Nuclei Armati Rivoluzionari, a l'atemptat contra l'estació de tren de Bolonya que va acabar amb la vida de 85 persones l'any 1985.

De moment, el Casal Tramuntana compta amb una única seu i prop d'un centenar de membres. En fase de creixement i estructuració, l'espai encara no s'ha vist implicat directament en cap cas de violència racista, però els seus referents, les arrels ideològiques i els antecedents de les persones que l'integren deixen clar que no ens trobem davant d'un espai inofensiu.

EL MOVIMENT PATRIÒTIC CATALÀ

Alguns dels membres principals del Casal Tramuntana es reconeixen hereus del Moviment Patriòtic Català (MPC), un espai que va recollir el testimoni, als anys 90, del grup terrorista Milícia Catalana. L'MPC exaltava la simbologia i la història catalana, concebuda en tot moment com a part de la identitat i l'ideari nacionalista espanyol. Que se'n senten hereus, ho van demostrar el febrer d'enguany, quan un seguici del casal va visitar -com feia anualment la militància de l'MPC- el panteó dels soldats catalans morts en combat a la Guerra de Cuba del cementiri de les Corts. L'MPC, però, tenia un costat més fosc. Membres de l'Associació Timbaler del Bruc, creada en el si del Moviment, van quedar ferits quan els va explotar una bomba que col·locaven a les Cotxeres de Sants, on Fermin Muguruza feia un concert en suport als presos i les preses polítiques basques. El currículum de Milícia Catalana encara és més extens

i inclou la col·locació d'artefactes a clíniques on es practicaven avortaments, locals d'ambient LGTB o locals de l'Esquerra Independentista.

La bona salut del Tramuntana, organització estrella del nou feixisme català, esdevé encara més evident quan contrasta amb el magre poder de convocatòria que va poder exhibir a Barcelona España en Marcha. Després de setmanes d'acaparar l'interès -i generar alarma mediàtica arran de l'atac que alguns ultres enquadrats en aquesta plataforma van protagonitzar durant la Diada a la seu de la Generalitat a Madrid, l'acte netament nostàlgic i carregat de parafernàlia indissimuladament ultra i neonazi a Montjuïc no va atreure més gent que altres anys.

La manifestació prèvia des de la plaça d'Espanya (el trajecte des de la plaça dels Països Catalans fins allà va ser prohibit per Interior) va ser més nodrida, però només gràcies a l'arribada d'elements d'altres indrets de l'Estat i, en especial, de tres busos noliejats a Madrid. Mentre aquests busos no arribaven, les 150 persones concentrades que els esperaven sota una de les torres venecianes i amb banderes de Democràcia Nacional evidenciaven que, dels cinc grupuscles que integren España en Marcha, només aquest té arrelament al país.

Les assistents van abonar un discurs netament catalanòfob, xenòfob i homòfob carregat d'amenaçes i incitacions concretes a exercir la violència. "No hi haurà secessió a Catalunya si no és a base de molta sang", va advertir -per exemple- Pedro Pablo Peña, d'Alianza Nacional. La fiscalia encara no ha obert cap diligència per declaracions com

Membres del Casal Tramuntana enlairen un globus a la plaça Catalunya el 12-O / RAMON FORNELL

aquestes perquè espera que els Mossos li facin arribar l'atestat policial. Però, en tot cas, aquest discurs ultra no va quallar: el gruix d'ultres de Barcelona van abandonar la muntanya de Montjuïc, aïllada de la ciutat, fa anys i enguany van tornar a optar per acudir, sota paraigües com el del Tramuntana, al cor de la ciutat, allà on podien trobar qui escoltés el seu missatge camuflat entre la multitud: a la plaça de Catalunya. ◀

Les vinculacions del Tramuntana amb el feixisme

ALBERTO SÁNCHEZ

Exmilitar i regidor de PxC a l'Hospitalet de Llobregat, és fundador del Casal Tramuntana. El juliol de 2012, a la Plaça Espanya, va celebrar el triomf de la selecció espanyola a l'Eurocopa. Rodejat de neonazis i una bandera espanyola amb la creu cèltica va fer la salutació feixista.

ALEJANDRO FERNÁNDEZ

Exmembre de l'MSR i actual membre de les Joventuts Identitàries de PxC. El 2004, va assistir a un homenatge al nazi Rudolf Hess. Ha viatjat a Grècia en dues ocasions per trobar-se amb dirigents d'Alba Daurada, l'emblema de la qual es va tatuar a la cama.

SERGIO CONCEPCIÓN

Concepción es va fotografiar amb el líder del partit de l'assassí del cantant grec de hip-hop Pavlos Fysas, Nikolaos Michaloliakos. També s'ha fotografiat amb les Brigades Blanquiazules, el grup de seguidors ultres de l'Espanyol, lluint una calavera de les SS a la samarreta.

URBANISME// EL CONSISTORI GIRONÍ ATORGA L'ENDERROC D'UNA NAU INDUSTRIAL A CONSTRUCCIONS RUBAU AMB UN PROCEDIMENT DE NEGOCIACIÓ SENSE PUBLICITAT

Sospites sobre una adjudicació de l'Ajuntament de Girona

Pere Fuster

@pefuster

L'Ajuntament de Girona torna a ser al punt de mira. Després que l'alcalde Carles Puigdemont (CiU) adjudiqués, a l'agost, unes obres al barri de Sant Daniel per gairebé 70.000 euros a l'empresa del batlle convergent de Campllong, Lluís Freixas, les indagacions de la DIRECTA posen l'ombra de la sospita sobre l'adjudicació de l'enderroc d'una nau industrial abandonada a la carretera de Barcelona a Construccions Rubau SA.

Les obres, que es van dur a terme a finals de 2012, van generar polèmica. La nau enderrocada formava part d'un projecte urbanístic fallit vinculat a l'arribada del TAV. L'enderroc es va justificar amb l'argument que la nau donava "mala imatge" i el regidor d'Urbanisme, Carles

La rebaixa del preu final de la demolició va ser de només un 2,5% menys que el pressupost base

Ribas, va assegurar que passarien la factura a la promotora immobiliària.

De l'estudi acurat de l'expedient d'obra, en deriven diversos indicis que apunten a un possible pacte entre les empreses concursants per alterar el preu a l'alça.

LES EMPRESSES DEL CAS GISA

El pressupost base de l'adjudicació va ser de 199.850 euros, només 150 euros inferior als 200.000, límit a partir del qual l'adjudicació s'ha de negociar amb publicitat. El procediment de negociació sense publicitat ha estat denunciat per diversos ens fiscalitzadors. Malgrat ser un procediment molt comú en la contractació pública perquè agilitza els tràmits -durant els darrers dos anys, l'Ajuntament de Girona ha adjudicat 1,6 milions d'euros en contractes d'obres negociats sense publicitat-, denuncien que facilita la comissió d'irregularitats. Al concurs, només hi poden participar empreses prèviament convidades per l'administració -tres com a mínim-, que a priori presenten ofertes competitives per fer-se amb l'adjudicació. Crida l'atenció les que van ser beneficiàries en aquest concurs.

L'Ajuntament de Girona va triar Cons-

truccions Rubau SA; Xavier Alsina SA; Aglomerats Girona SA i Massachs Excavacions SLU. Les tres primeres figuren al sumari del cas GISA, una investigació que va destapar l'existència d'un càrtel empresarial que subornava alts càrrecs

Una de les empreses que va perdre el concurs va participar de l'enderroc de la nau industrial

de l'antiga empresa d'infraestructures de la Generalitat per repartir-se les adjudicacions d'obres públiques a la demarcació de Girona. Quan es va fer efectiva l'adjudicació, l'escàndol de GISA ja havia esclatat i va tenir moltíssim ressò als mitjans locals de Girona. Aleshores, per què el consistori va triar aquestes tres empreses quan ja se sabia que se les investigava per posar-se d'acord per manipular concursos públics? Els serveis d'urbanisme no han sabut aclarir per quina raó es van escollir aquestes empreses i no d'altres i indiquen que l'Ajuntament de Girona disposa d'un catàleg de més de 60 empreses susceptibles de participar en les adjudicacions d'obra pública a la ciutat.

CONCURS PACTAT?

Als antecedents d'aquestes empreses, s'hi afegeixen dues dades més: algunes de les empreses que van perdre el concurs van participar de l'enderroc i, a més, la rebaixa del preu final de la demolició va ser de només un 2,5% menys que el pressupost base.

Una imatge publicada al diari *El Punt* acredita que Massachs Excavacions SLU, l'única empresa que no figura al sumari de GISA, va participar de les obres tot i que havia perdut l'adjudicació. A la fotografia, es poden veure les màquines de Massachs treballant a l'enderroc.

Un altre element rellevant és el preu final de l'enderroc: 194.853 euros més l'IVA, és a dir, una rebaixa de tan sols el 2,5% sobre el pressupost base calculat pels tècnics municipals. L'Ajuntament va aconseguir una rebaixa del 20,3% de mitjana en tots els contractes d'obra signats el 2012 i, en alguns casos, la rebaixa va arribar fins al 40%. Salta a la vista que l'oferta de Rubau no era precisament una ganga, però era la més econòmica.

Les altres ofertes van ser, lògicament, pitjors que la de Rubau. Aglomerats Girona va presentar una proposta de 198.850 euros i Massachs Excavacions, de 199.000. L'oferta menys competitiva va ser la de Xavier Alsina, que ni tan sols es va tenir en compte perquè superava amb escreix el pressupost base: 241.479 euros.

PÈRDUA DE CONFIANÇA

Tots els indicis apunten a un possible pacte per condicionar l'adjudicació. Ara bé, la pregunta fonamental és si l'Ajuntament va actuar de manera honesta. El tipus de tramitació, el pressupost base i la selecció d'empreses fan pensar que urbanisme podria haver afavorit aquest suposat frau. Fet i fet, un mes i mig després d'acabar les obres, Carles Puigdemont va cessar el cap d'urbanisme Joaquim Oliva, sense que ningú se'n fes gaire ressò. El cessament es va presentar com una reestructuració interna per reforçar els serveis jurídics de l'Ajuntament, on ara treballa Oliva, però fonts properes al consistori asseguren que, en realitat, es va tractar d'una "pèrdua de confiança" de Puigdemont. ◀

Les màquines de Massachs Excavacions treballen a l'enderroc de la nau de la carretera de Barcelona / JOAN SABATER

L'escola de Sant Daniel

En un altre procediment de negociació sense publicitat, l'agost d'enguany, Carles Puigdemont (CiU) va adjudicar la renovació de la coberta de l'antiga escola de Sant Daniel a Freixas i Freixas SL. Curiosament, l'empresa adjudicatària pertany a l'alcalde convergent de Campllong, Lluís Freixas, i al seu germà Esteve, que van aconseguir un contracte de 69.559,79 euros. Lluís Freixas també és vicepresident del Consell Comarcal del Gironès, on s'encarrega -precisament- de l'àrea d'Habitatge i Obres, per la qual cosa percep 2.500 euros mensuals, que se sumen als 1.033 euros de retribució com a alcalde i a la quantitat que percepí com a constructor / P. F.

POLÍTICA// EL CAS GISA VA DESTAPAR L'EXISTÈNCIA D'UN CÀRTEL EMPRESARIAL QUE HAURIA SUBORNAT FUNCIONARIAT PER ACONSEGUIR OBRA PÚBLICA

El clan de l'asfalt, 300 milions d'euros en contractes públics

P.F.

@pefuster

L'escàndol de les adjudicacions de GISA va saltar a la llum pública el febrer de 2011, quan agents de la Guàrdia Civil van escorcollar la seu de l'antiga empresa d'infraestructures de la Generalitat i van demanar documentació sobre nombroses obres executades a la província de Girona.

Segons la investigació judicial, un càrtel d'empreses actuava de manera coordinada per repartir-se les adjudicacions de GISA. El càrtel estava format per diferents empreses amb seu a Girona: Construccions Rubau, Rubau Tarrés, Xavier Alsina, Aglomerats Girona, Servià Cantó i Agustí Masoliver (AMSA), entre altres.

Segons la investigació judicial, un càrtel d'empreses actuava de manera coordinada per repartir-se les adjudicacions de GISA

Les converses telefòniques enregistrades per la Guàrdia Civil i incloses al sumari del cas mostren el comportament gairebé mafiós del *clan de l'asfalt*. Quan alguna constructora actuava pel seu compte era castigada severament per la resta. En una de les converses intervingudes, l'apoderat de Construccions Rubau que està considerat com a coordinador del càrtel, Xavier Esgleas, presumia de l'oligopoli que s'havia establert a Girona i es queixava que, a Barcelona, hi havia massa competència: "Girona és un territori molt blindat i no hi ha problema. Però, a Barcelona, estan fent absolutes barbaritats".

Es desconeixen les proporcions exactes del frau, però les xifres que hi ha damunt la taula indiquen que el cas GISA podria ser un dels pitjors casos de corrupció que s'han destapat a Catalunya durant l'època del tripartit. Tan sols entre els anys 2009 i 2010, les empreses vinculades al càrtel van guanyar 75 concursos públics de Girona, valorats en 300 milions d'euros.

CÒMPLICES A L'ADMINISTRACIÓ

Per endur-se els concursos, el càrtel comptava amb la complicitat de persones que treballaven a l'administració pública. Una d'aquestes persones seria Jordi Vergé. L'exgerent de carreteres de GISA a Girona podria haver rebut més de 214.000 euros en comissions il·legals a canvi d'afavorir les empreses que formaven part de la trama, segons consta al sumari.

Dos informes de la Sindicatura de Comptes confirmen la implicació de treballadors públics en l'adjudicació d'obres al càrtel empresarial. Els informes revelen nombroses irregularitats que permetien restringir la competència i adjudicar els contractes a partir de "criteris subjectius". Segons la Sindicatura de Comptes, les obres adjudicades al càrtel podien encarir-se entre un 26% i un 41%.

Ara per ara, Jordi Vergé és l'únic càrrec públic imputat pel cas GISA. Tanmateix, hi ha indicis que fan pensar que la trama podria haver arribat molt més lluny. En una altra conversa enregistrada per la Guàrdia Civil, per exemple, un directiu d'Aglomerats Girona comenta: "No pot ser que, perquè un senyor sigui amic de Nadal, li assignin totes les obres de carretera de GISA", fent referència a l'exconseller de Política Territorial i Obres Públiques Joaquim Nadal. ◀

Construccions Rubau, el cas Bárceñas i el Dic Est del port de Barcelona

El cas GISA no és l'únic que ha esquitxat l'empresa Construccions Rubau. Els papers de Bárceñas, on l'extresorer del Partit Popular anotava les donacions de constructors i empresaris a la comptabilitat B del partit i els sobresous irregulars que presumptament cobraven alguns dels càrrecs dirigits, reflecteixen pagaments d'Antonio Vilella, apoderat de la constructora. Segons fonts del partit, Vilella, que és militant i assessor, a més de membre de la comissió d'infraestructures, ha reconegut –com a imputat davant el jutge Ruz, instructor del cas– que va fer dues donacions al partit, que sumaven més de 60.000 euros. A l'escrit de defensa, el seu advocat assegura que l'objectiu de les donacions no era subornar cap funcionari –delicte pel qual està imputat Vilella–, sinó el tràfic d'influències –aconseguir que els receptors dels diners moguin fils per afavorir adjudicacions o altres contractes públics a l'empresa que representen. Tot plegat està per demostrar, però la tesi amb què treballen les investigadores és una xarxa sistemàtica de favors en forma d'adjudicacions a canvi de diners que, presumptament, anaven a omplir les arques del partit i les butxaques d'alguns dels seus principals càrrecs dirigits.

Al cas Bárceñas, cal sumar-hi una investigació encara en marxa al jutjat d'instrucció número 5 de Barcelona. El jutge investiga la construcció del Dic Est del Port de Barcelona, a partir d'un informe de l'Autoritat Portuària de Barcelona que denunciava diverses irregularitats en l'adjudicació i la facturació de les obres d'aquest dic. L'adjudicatària va ser una Unió Temporal d'Empreses formada, entre altres, per Construccions Rubau, FCC i Ferrovial. Segons la investigació, l'UTE hauria servit per desviar fins a 40,7 milions d'euros de diners públics a través de factures falses de serveis que mai no es van prestar / MANU SIMARRO

Seu de GISA a la ciutat de Barcelona / ROBERT BONET

CARA A CARA

Davant els feixismes en desenvolupament

El context sembla més advers que mai pel que fa a l'auge del feixisme. La presència amenaçadora d'Alba Daurada a Grècia i d'altres forces d'extrema dreta arreu d'Europa, amb PxC o el Casal Tramuntana com a referents a Catalunya, fan que l'antifeixisme estigui especialment alerta. El clam independentista, a més, ha provocat la mobilització d'alguns grupuscles espanyolistes que van confluïr el 12 d'octubre passat a Barcelona. Com s'enfronta a tot això l'antifeixisme organitzat? Quins passos s'han fet i quines estratègies cal seguir d'ara endavant?

El feixisme, cara b del capitalisme

Plataforma Antifeixista de Barcelona

@La_Directa

La Plataforma Antifeixista ha tornat al carrer perquè la realitat ens ho ha imposat. Cansades dels discursos xenòfobs i de les agressions, de l'ofensiva reaccionària del PP i de les polítiques racistes contra els migrants, què més podem fer? Som la Plataforma Antifeixista i venim, com sempre, de les assemblees de barri i dels moviments socials d'aquesta ciutat, sempre al marge de l'oficialitat perquè, com deia Neruda: “*No quiero que me den la mano / empapada con nuestra sangre”.

I posem fil a l'agulla a una lluita que mai no s'ha deixat de dur a terme, però que es va transformant amb els anys. Ens hem unit per ser més fortes, derrotar l'enemic comú i combatre'l al carrer. L'existència d'uns objectius propis que ens facin avançar com a moviment són els que perpetuen la nostra existència i ens donen sentit, més enllà de la voluntat de destrucció. Som la Plataforma Antifeixista. Però la nostra tasca no és sortir puntualment al carrer en

La nostra tasca és crear un moviment antifeixista ampli i amb unes eines permanents d'anàlisi, difusió i lluita que ens permetin anar a l'arrel del problema

funció de com ens marquin el calendari, la nostra tasca és jugar un paper que serveixi com a òrgan vertebrador del moviment antifeixista per no donar lloc a un avenç, ni tampoc a una transformació, del feixisme. La nostra tasca és crear un moviment antifeixista ampli i amb unes eines permanents d'anàlisi, difusió i lluita que ens permetin anar a l'arrel del problema, entenent que el

feixisme és la cara b del capitalisme. Per tant, som conscients de tot això, però, sobretot, som conscients que no ho podem fer soles. Per això, des d'aquesta ciutat antagonista que ens ha vist organitzar-nos moltes vegades, hem tornat a convocar unes jornades antifeixistes obertes a tothom, internacionals i solidàries. Per això, el divendres 11 d'octubre, més de 200 persones van assistir a la xerrada que vam organitzar a Can Batlló, que va comptar amb la participació d'Antifaschistische Aktion Berlín, la Coordinadora Antifa de Madrid i els escriptors antifeixistes Spiros, Petr Silaev i Guido Caldiron, grec, rus i italià, respectivament. També hi va haver projeccions de vídeos i traducció simultània durant les ponències, que ens van oferir una radiografia local de l'aparició del neo-feixisme als seus barris i els seus països i de com s'han organitzat per denunciar-ho i, també, per atacar-ho. Per això, el 12 d'octubre vam tornar a omplir la plaça Universitat i, després, entre 1.200 i 1.500 persones vam recórrer la ciutat fins al barri de Sants, per defensar-lo de la presència i de l'amenaça dels nazis. Perquè som la Plataforma Antifeixista i perquè les nostres paraules són els nostres fets. ◀

Com podem aturar el feixisme?

David Karvala

Activista d'UCFR

@davidkarvala

L'amenaça feixista és evident. A França, el Front National guanya a les enquestes. A Grècia, el partit nazi Alba Daurada acaba d'assassinar el cantant i activista antifeixista Pavlos Fyssas. I més a prop de casa, tenim Plataforma per Catalunya i el centre nazi Tramuntana -que, no ho oblidem, tenen relació directa amb els instigadors dels assassinats nazis a Grècia; l'agressió feixista a Madrid durant la Diada; els fets del darrer 12 d'octubre a Barcelona...

No es pot ignorar el problema. Els que van recomanar fer una *migdiada*, com a resposta als feixistes el 12-O, es van equivocar. Tota l'experiència, des dels anys 30 fins ara, confirma que *el feixisme avança si no se'l combat*. Però, què vol dir combatre el feixisme?

Ja no es tracta d'una lluita només física contra uns *skins* nazis.

Ara, ens enfrontem a un problema polític greu: PxC rep molts vots, té regidors, apareix a les tertúlies (un fet vergonyós, culpa de certs mitjans de comunicació)... Necessitem una resposta que també sigui política i molt àmplia.

Aquesta és la raó d'existir d'Unitat Contra el Feixisme i el Racisme (UCFR).

UCFR és un espai assembleari on persones i entitats de tota mena s'apleguen, en condicions d'igualtat, per lluitar a par-

tir d'allò que compartim: la nostra oposició al feixisme i el racisme. Més enllà d'això, cadascú defensa la seva pròpia posició. Hi ha 400 entitats socials, culturals, polítiques, sindicals... adherides i molta gent a títol individual. Tenim grups locals a diferents comarques, municipis i barris... però encara en caldrien molts més.

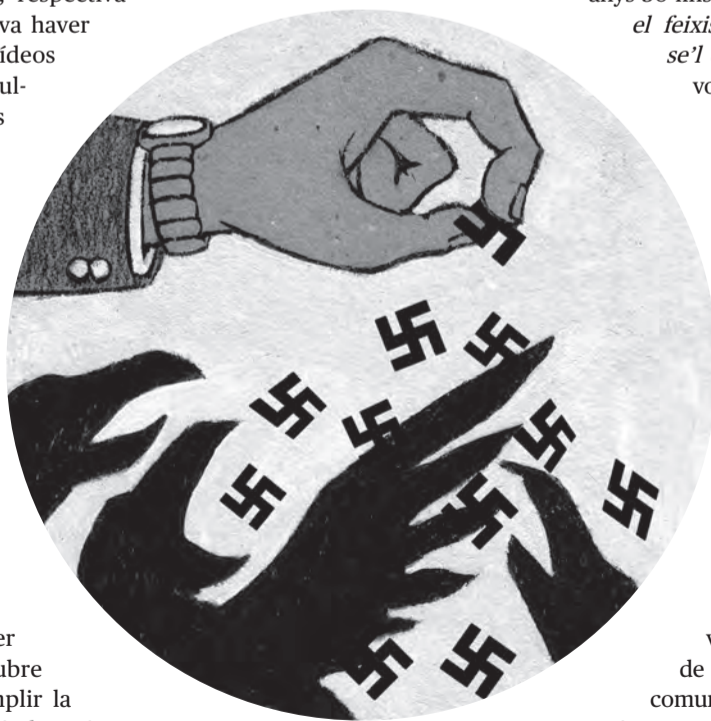
El col·lectiu inclou tant gent dels partits institucionals com de l'antifeixisme radical, tant dels sindicats majoritaris com activistes del 15-M. El fet de consensuar les decisions entre gent tan diversa

No es pot ignorar el problema; els que van recomanar fer una migdiada com a resposta als feixistes el 12-O es van equivocar

significa que cal molt diàleg i molta paciència per avançar. De vegades, no som tan àgils com voldríem, però els resultats són positius.

Quan es va iniciar UCFR, a finals de 2010, el líder feixista de PxC, Josep Anglada, va riure, dient que li faríem publicitat gratis; alguna gent d'esquerra pensava el mateix. Ara, després de repartir centenars de milers de fulls volants i d'organitzar un centenar o més d'actes i protestes arreu del país, la situació ha canviat. Ara, PxC baixa en vots i pateix fortes tensions internes. La consciència del perill del feixisme i de la necessitat de fer-li front s'ha estès molt en comparació amb tres anys enrere. I, per descomptat, ara, l'Anglada ens odia i ens insulta.

Hi ha noves amenaces i els haurem de fer front, però crec que anem pel bon camí. ◀

PERSPECTIVA

Contra la manca de participació, acció veïnal

EL CAS DE LA RAMBLA DEL POBLENOU

José Mansilla

Observatori Antropologia del Conflicte Urbà (OACU)
@joseamansilla

Joaquima Raspall *Donya Quimeta* o Josep Maria Huertas i Claveria són alguns dels noms que figuren, sobre plaques metàl·liques, a llocs destacats de la rambla del Poblenou. Es tracta de dones i homes que constitueixen part important de la memòria col·lectiva del barri. L'emplaçament d'aquests noms no és casual. La Rambla actua com a eix físic del Poblenou. D'una manera o altra, tots els carrers condueixen a ella, fet que la converteix en lloc de trobades, de passeig i de comerç. Un lloc on el passat i el present s'uneixen.

Avui, aquest referent es troba en disputa. El mes d'abril passat, el districte va donar l'ordre de començar unes obres de modificació d'aquest indret tan emblemàtic. La idea era augmentar l'espai reservat per a terrasses de bars i restaurants ampliant, per això, les rotondes i reduint el trànsit, no només de vehicles, sinó també de vianants. Part dels restauradors i botiguers del barri, organitzats i al corrent de la possible modificació, van aprofitar la seva millor capacitat d'incidència per imposar el seu criteri al procés oficial de participació. I així, el consistori va veure avalades les seves intencions.

L'impostat consens es va desbaratar el dia abans de l'inici de les obres. Una convocatòria va fer que prop de 25 veïns i veïnes sortissin al carrer el matí del 10 d'abril. No van fer falta pancartes ni altaueus. Després d'una conversa amb els obrers i alguna trucada a l'Ajuntament, en qüestió d'una hora, les obres es trobaven aturades. Posteriorment, el veïnat es va reunir i va decidir sol·licitar al districte un altre procés de participació que, a més, impliqués una visió més global de la Rambla.

El que estan manifestant els veïns i les veïnes del Poblenou és una resistència a la privatització de l'espai urbà

Així va començar la dinàmica participativa veïnal Fem Rambla, que pretén anar més enllà de la simple proposta d'alternatives al projecte d'obres. Es tracta d'un intent de posar en marxa una mena d'urbanisme participatiu per decidir les futures línies d'actuació a la Rambla.

La negociació amb el districte ha corregut paral·lela als actes veïnals. A finals de juliol, Fem Rambla va proposar als representats municipals sumar-se al procés per decidir què s'havia de fer

en aquest indret tan representatiu. La postura oficial va ser prometre l'estudi de la proposta veïnal i el plantejament d'una contraproposta.

El projecte de participació que finalment ha entregat el municipi no ha agradat als veïns i les veïnes, que han vist com l'Ajuntament segava la seva capacitat de decisió. En una assemblea celebrada el dia 26 de setembre, es va rebutjar el document i es va demanar al districte que aturés tota reforma fins que es tinguessin en compte les propostes del veïnat.

Aquests fets posen de manifest que la idíl·lica postal d'una ciutat desconflicтивitzada i unida, on els interessos polítics, socials i econòmics van de la mà, no existeix més que en l'imaginari municipal. Les ciutats són l'escenari de múltiples conflictes generats per la lluita d'interessos sobre l'ús i la concepció de l'espai. El que estan manifestant els veïns i les veïnes del Poblenou és una resistència a la privatització de l'espai urbà i a la manca de participació efectiva, una més de les formes que adopten les lluites per la ciutat.

Aquests dies, Fem Rambla continua treballant. A finals d'octubre, es preveu tenir una primera imatge de la dinàmica posada en marxa al full de ruta inicial. Fem Rambla, fent justícia als noms de les plaques metàl·liques, sembla estar dient: "Tranquils, mai no marxarem". ◀

/ MANUEL CLAVERO

CANVI DE RUMB

La mobilització contra el 12 d'octubre a Sants

Xuan Blanco de Ribas

Militants llibertaris de Sants

@La_Directa

A bans de saber que hi havia una convocatòria a la plaça de Sants, els col·lectius antifeixistes del barri estàvem preparant la resposta als actes del 12-O. Tot i això, quan vam rebre la notícia de la convocatòria feixista al cor del barri, ens vam començar a mobilitzar de cara a expulsar-los. La mesura presa va ser la convocatòria, a través de l'Assemblea de Barri de Sants, d'una assemblea oberta a tot el veïnat -més enllà de sigles o etiquetes polítiques- on totes les integrants tinguessin la mateixa capacitat de decisió sense la necessitat de lideratges o jerarquies, el diumenge anterior al 12-O. La idea va sorgir del col·lectiu Acció Llibertària de Sants i l'acceptació per part dels veïns va ser molt positiva. Es van superar els 200 assistents i es va acordar fer dues mobilitzacions, una el dijous 10 i una altra el dissabte 12. Diverses entitats del barri van explicar a l'assemblea que anirien a demanar responsabilitats a la seu districte per no aturar la manifestació feixista. L'èxit d'aquesta fórmula s'ha vist en la capacitat de mobilització aconseguida i en el grau d'implicació de gran part del barri, que -potser a causa d'aquesta manera de fer i de la gran difusió feta- es va veure inclosa i identificada amb la lluita. El 12-O es va aconseguir expulsar els feixistes de Sants, però no oblidem que van fer els seus actes a la plaça d'Espanya, a Montjuïc i a les places de Catalunya i Urquinaona, tots ells

Davant els problemes socials, la clau és l'autoorganització de la gent sense líders ni representants

permesos per les institucions. Això ens fa reflexionar sobre el paper que juga la via institucional en la lluita antifeixista i en qualsevol lluita que busqui anar més enllà de la pura reivindicació. Demanar a les institucions que facin fora els feixistes ens deixa a les seves mans i no ens apodera pas com a oprimits. Per tot això, nosaltres insistim que, davant els problemes socials, la clau és l'autoorganització de la gent sense líders ni representants. A veure si, en aquesta línia, finalment, aconseguim expulsar els feixistes de tot arreu, cada dia de l'any; encara que, inevitablement, impliqui enfrontar-se amb les institucions i els seus guardians. ◀

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Violència de gènere

Roger Bernat

Barcelona. Associació en Defensa de la Sanitat Pública

El dijous dia 10, el conseller d'Interior de la Generalitat de Catalunya argumentava, en el seu descàrrec, davant una pregunta d'un periodista de RAC 1, sobre la dificultat de prevenir casos de violència extrema quan no hi ha denúncia prèvia; en aquest cas, arran de la mort d'una menor a mans d'un jove a Tàrraga. I hem recordat que, a

Espanya, el 60% dels casos de violència de gènere detectats en l'àmbit sanitari són descoberts en l'àmbit de l'assistència primària. I ens preocupa que les retallades (l'espòli polític dels drets sanitaris conquerits pel ciutadans) i la reducció de l'accés als serveis sanitaris comportin una disminució de la detecció precoç de la violència de gènere i dels trastorns mentals. Estem convençuts que seria millor invertir més recursos humans i materials en una assistència sanitària de cobertura universal de manera eficient. En primer lloc, per estalviar vides, però també per la despesa econòmica derivada de detectar tard el problema que, posteriorment, origina tractaments complicats, actuacions policials i judicials i més despesa en presons. Som partidaris de la bona governança i contraris a tota mena d'espòli. ◀

PENSEM

El mar negre del Mediterrani

Alba Gómez i Gabriel

@La_Directa

Les llàgrimes del sol cauen sobre una petita illa on el mar oneja desbocat. És el dibuix d'una nena de l'escola elemental de Lampedusa. Arrenco amb un dibuix perquè les paraules que expliquen tragèdies com aquesta cada dia tenen menys suc. A l'embarcació engolida pel mar, hi viatjaven 518 persones eritrees i somalis amuntegades, tot i haver pagat 500 dòlars al patró. Avui, les llanxes i els helicòpters italians -que van socórrer la barca amb un retard deliberat- ja n'han recuperat prop de 300 sense vida. La història del naufragi es repeteix: des de 1990, unes 8.000 persones han mort silenciosament al litoral sicilià. Només durant el primer semestre, 24.000 etiòps, somalis, tunisians

i líbies han assolit terra italiana sense rebre el dret de refugiades. L'horror no és nou, però el cinisme renova la pell: el primer ministre italià, Enrico Letta, anunciava que les mortes del naufragi de Lampedusa rebrien la nacionalitat italiana -per estalviar-se la repatriació- al mateix instant que la fiscalia acusava les 114 supervivents de "delicte d'immigració clandestina", que segons la llei racista Bossi-Fini pot suposar una multa de fins a 5.000 euros, a més de l'expulsió. Al món, 232 milions de persones viuen lluny del país que les va bressolar. Però l'Agència de Control Fronterer Europeu destina milions d'euros a militaritzar les fronteres i impedir aquests circuits ancestrals. La UE, que ostenta el Nobel de la Pau, és responsable que el Mediterrani canviï el blau pel negre. I potser el sol -groc pàl·lid i rostre trist- no només plora pel naufragi, sinó també per tanta insolència. ◀

COM S'HA FET

Vosaltres no ho sabeu, però, cada setmana, des d'aquest petit racó de la DIRECTA, us escriu el Roger Costa: el Ru. El nostre maquettador, membre fundador del col·lectiu, que cada dimarts, des de l'abril de 2006, s'asseu a una cadira, sigui l'hora que sigui, peti qui peti, a tancar les 32 pàgines que ara teniu al davant. Titulars que no quadren, línies que salten i molt d'estrès per una DIRECTA que s'ha d'enviar a impremta. Una més. Una de tantes, on s'esforça com a la primera. Avui, però, per primer cop, el Ru no hi és. I que ningú s'espanti! No hi és perquè ha sigut pare d'un nen preciós que es diu Roc. Felicitats Ru i companyia! Per sort, l'Elisa l'ha substituït i ha estat a l'alçada. Ara bé, no era l'objectiu d'aquestes línies

venerar el Ru com a personalitat divina, sinó posar en valor allò que representa: l'activisme contrainformatiu i compromès que persevera des de fa més de set anys entre tinta i bits per esbotzar totes les mordaces, tots els silencis. Un més entre les moltes altres, vaja, que dia rere dia ens hi deixem la pell. Heus aquí tot el nostre reconeixement al Ru, com a exemple de tot allò que som: un col·lectiu de més de 200 persones que aportem el nostre granet de sorra per fer possible la DIRECTA. A l'altra banda, us tenim presents, les lectores i -sobretot- les subscriptores que bastiu la barca. Que feu possible el miracle setmanal, una lluita constant per continuar informant des de la trinxera. Com diu el Ru, salut i fins la setmana que ve!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ RICARDO PLÁSTIKO

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: G1-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

- Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el llicenciadador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuiu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

Font **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Adrián Crespo i Isa Benítez **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarría i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Elisa Bascón **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIA A IMPREMTA EL DIA 8

Una història darrere els punys alçats

Ja han passat 45 anys des que Tommie Smith i John Carlos van aixecar els punys a les olimpíades de Mèxic de 1968 però, malgrat el temps, continua sent una de les imatges polítiques més fortes de la història. Aquella acció, tot i que ho podia semblar, no va ser el rampell d'un moment d'espontaneïtat, sinó el fruit d'una organització i una lluita prèvies contra el racisme imperant al Estats Units.

Manel Ros

afons@directa.cat

La història de la relació entre la lluita contra el racisme i l'esport als EUA ve de llarg. De fet, l'acció que van dur a terme Tommie Smith i John Carlos el dimecres 16 d'octubre de 1968 només va ser una conseqüència natural de tot el que estava passant. Durant aquell any, el món va viure en un estat de convulsió constant. L'ofensiva del Tèt al Vietnam, els tancs soviètics esclafant la primavera de Praga que s'aixecava contra la dictadura estalinista, l'assassinat de Martin Luther King, el naixement del Partit de les Panteres Negres o el maig del 68 francès són alguns dels fets més destacats.

La tardor de 1967, els atletes negres dels EUA es van organitzar al voltant de l'Olympic Project for Human Rights (OPHR) per impulsar el que havia de ser el boicot als Jocs Olímpics de Mèxic 68. De fet, Smith i un altre atleta, Lee Evans, corredor de 400 metres lllisos i guanyador de dues medalles d'or a Mèxic 68, van ser alguns dels seus primers portaveus.

Però, com passa moltes vegades, l'OPHR va començar per raons molt més bàsiques. Al llibre de Robert Lipsyte *SportsWorld: An American Dreamland*, Evans explica que no va ser fins l'any 1967, "quan ningú ens volia llogar una casa prop de la universitat", que es va decidir a fer-hi alguna cosa. Evans i uns quants atletes més es van cansar i van convocar una reunió: "Així és com vam començar. Vam decidir organitzar l'OPHR".

Al llibre de l'historiador Douglas Hartmann *Race, Culture and the Revolt of the Black Athlete: The 1968 Olympic Protest and Their Aftermath*, el mateix Smith explica que, per a ell, tot va començar a les classes de la universitat: "Vaig anar a unes classes sobre lideratge negre i vaig començar a qüestionar-me coses". El manifest fundacional de l'OPHR deia: "No hem de permetre que aquest país utilitzi (...) alguns *negres* per ensenyar al món el

progrés que s'ha fet per solucionar els problemes racials quan l'opressió dels afroamericans és més gran que mai". L'OPHR tenia sis demandes clares: que es tornés el títol de campió del món de pesos pesats de boxa a Mohammed Ali; destituir Avery Brundage com a president del Comitè Olímpic Internacional; prohibir la participació dels règims de l'apartheid de Sud-Àfrica i de Rhodèsia als Jocs Olímpics i altres competicions; boicotejar el New York Athletic Club; que es contractessin més entrenadors negres, i la desagregació completa i total del New York Athletic Club. Brundage, que era membre del Comitè Olímpic dels EUA durant els jocs de 1936 a Berlín, sota el règim nazi, va ser un dels principals defensors d'aquelles olimpíades i va fer una crida contra el boicot, lloant les virtuts de Hitler.

- *La tardor de 1967, els atletes negres dels EUA es van organitzar al voltant de l'Olympic Project for Human Rights per boicotejar els jocs de Mèxic 68* -

Boicot o no boicot

Durant un primer moment, l'OPHR i els seus membres van fer una crida a boicotejar els Jocs de Mèxic. El mateix Tommie Smith va escriure un article per la revista *Sports*, sota el títol "Per què els negres han de fer boicot", on deia: "Jo no sóc un militant. Sóc un extremista només quan es tracta de lluitar pels meus drets com a ésser humà (...) He dit que donaria el meu braç dret per una medalla d'or als Jocs, però no donaré la meua dignitat personal".

El debat dins el món de l'esport i, concretament, dins l'atletisme negre, es va estendre per tot el país i a tots els

Quaderns d'Il·lustració 167

DIRECTA 334

16 d'octubre de 2013

IL·LUSTRACIÓ:
Raul Soría

MIRALLS

Sandra Ezquerro:

"Reconèixer el treball de cures duria el capitalisme a fer aigües"

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

L'emprenedoria com a actitud vital transformadora

pàg. 6 i 7

àmbits. Fins i tot Martin Luther King es va posicionar a favor del boicot i li va donar el seu "suport absolut", ja que considerava que era "una protesta contra el racisme i les injustícies". King ho tenia molt clar: "La llibertat sempre ha demanat sacrificis i aquests homes han tingut el coratge de plantar-se i fer aquest sacrifici".

Molts atletes s'havien preparat per aquell moment durant tota la seva vida i era difícil demanar que es quedessin a casa. Però, el 4 d'abril de 1968, Martin Luther King va ser assassinat a Memphis, Tennessee, quan donava suport a la vaga indefinida de més de 1.200 escombriaires. Allò va fer que alguns dels atletes que no pensaven fer boicot es plantejessin fer-ne. El llibre de Hartmann recull una mostra

-

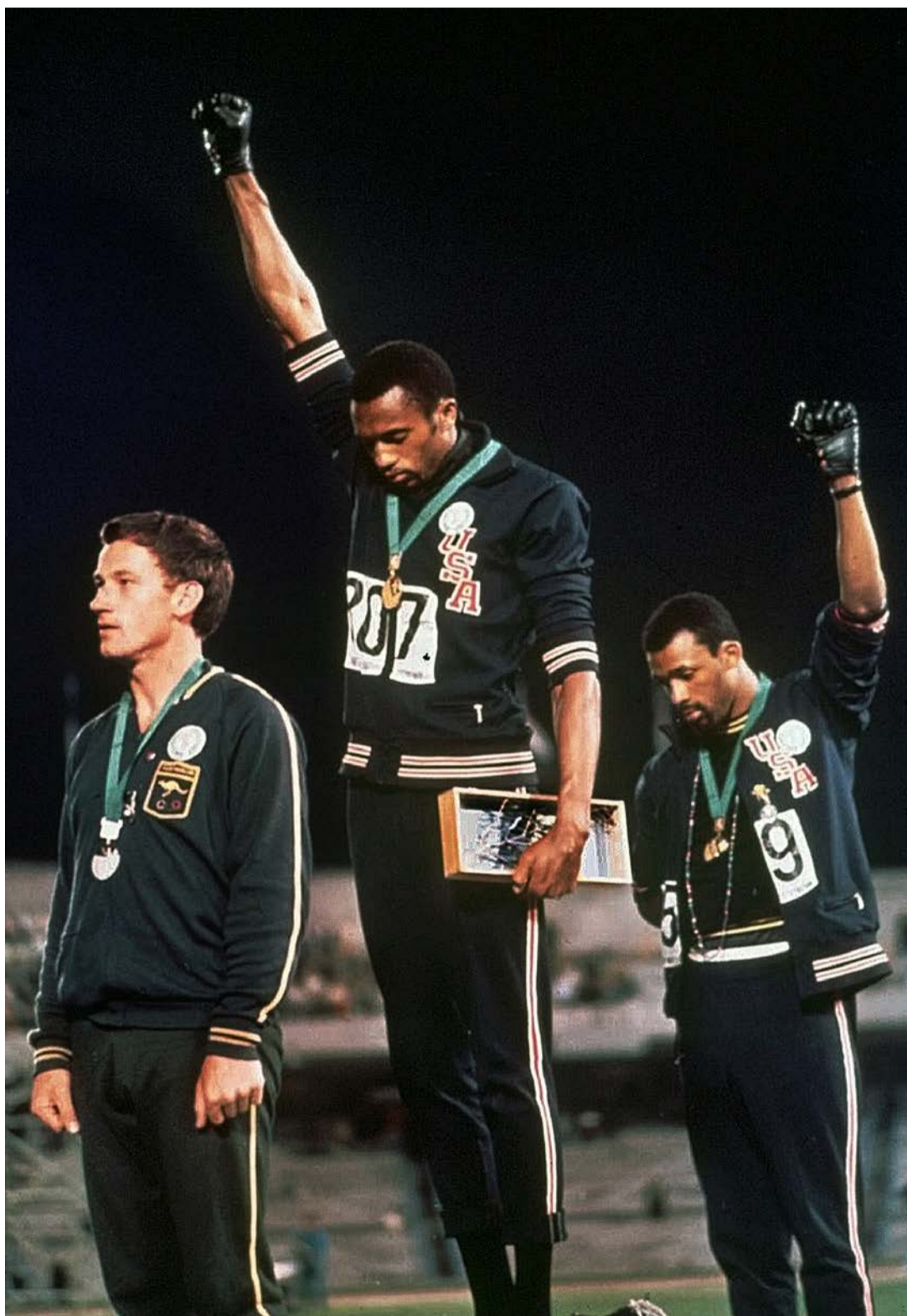
Martin Luther King va donar "suport absolut" al boicot, ja que considerava que es tractava d'una "protesta contra el racisme i les injustícies"

-

dels debats que es van produir aleshores. Ralph Boston era un dels atletes més importants del moment i estava en contra del boicot, però, després de l'assassinat de King, deia: "Per primera vegada, tinc la sensació que tinc una bona raó per fer boicot". Boston considerava que, si anava a Mèxic, estaria representant "gent com la que ha matat el Dr. King". Però, a la vegada, si no hi anava, "un altre guanyarà la medalla i tampoc no s'haurà aconseguit res". Finalment, després d'una votació entre tots els atletes negres, la majoria va decidir que, tot i que donaven suport a les demandes de l'OPHR, anirien a Mèxic.

Símbols i guants de cuir

El 2 d'octubre, deu dies abans que comencessin els jocs, seguint l'impuls de les revoltes que es produïen arreu del món, el Consejo Nacional de Huelga, que coordinava un potent moviment estudiantil i de docents contra la política educativa del govern mexicà, va convocar una manifestació a la plaça de les Tres Cultures de Tlatelolco. L'Estat mexicà va reprimir les protestes estudiantils amb la matança de centenars de persones. La repres-

sió va servir per esclafar el moviment estudiantil, però, alhora, va servir per donar un toc d'atenció a aquelles persones que pretenien convertir les olimpíades en un espai on fer la seva proclama política.

A la carrera de 200 metres llistos, Smith va guanyar la medalla d'or i va establir un nou rècord mundial. Carlos va quedar tercer i va guanyar la medalla de bronze. El segon va ser Peter Norman, un atleta australià. La bandera americana s'hissava mentre sonava l'himne dels EUA. Va ser llavors quan, abaixant el cap, els dos atletes negres van aixecar el puny, cobert amb un guant de cuir negre, i van deixar per a la història una de les imatges de rebel·lió més potents. Però aquesta imatge tan famosa contenia molts més símbols que els guants i els punys aixecats.

Ni Tommie Smith ni John Carlos portaven sabates, per protestar con-

Tommie Smith i John Carlos aixecant el puny a les olimpíades de Mèxic de 1968

tra la pobresa que patia la comunitat negra als EUA. John Carlos portava collarets per protestar contra els llinxaments de negres. També portaven les insígnies de l'OPHR al xandall. A més, si mirem bé la fotografia, veiem que Smith i Norman porten el xandall cordat, però Carlos el du descordat, un incompliment de les normes olímpiques. A sota, hi portava una samarreta totalment negra per tapar el logo dels EUA. Carlos explica, al llibre de Zirin: "Amb això, volia representar la gent treballadora, tant negra com blanca; aquella gent que mai no surt enlloc i a la qual mai no se li reconeix la seva contribució a la societat".

Poques hores després, Smith i Carlos van ser expulsats de la Vila Olímpica. Avery Brundage va fer tot el possible per expulsar-los. El mateix Brundage que no havia tingut cap problema amb les salutacions nazis durant les olimpíades de Berlín es va

oposar a la salutació del Black Power. La raó, segons deia el Comitè Olímpic, era que la salutació nazi era la salutació nacional alemanya de l'època. En canvi, el puny tancat no pertanyia a cap nació.

La història de l'australià Peter Norman mereix un esment a part. Al documental *Salute*, dirigit pel seu nebot Matt Norman el 2008, s'explica la història d'aquest corredor. Norman, que va decidir pujar al podi amb la insígnia de l'OPHR com a mostra de solidaritat, va ser el que va proposar als altres dos atletes que compartissin els guants, ja que Carlos s'havia deixat els seus a la Vila Olímpica. Aquest és el motiu pel qual Smith aixeca el puny dret i Carlos l'esquerre. Quan Norman va tornar al seu país, va ser fortament criticat per les autoritats olímpiques australianes. Tot i ser el campió de la medalla de plata dels 400 metres llistos a Mèxic 68, no va ser convocat a les olimpíades de Munic de l'any 72. Norman va morir l'octubre de 2006 d'un atac de cor i amb problemes amb l'alcohol. A dia d'avui, encara té el rècord australià dels 200 metres, amb una marca de 20'06".

El preu que cal pagar

Tot i que sovint s'ha dit que es van retirar les medalles als atletes, no va ser així. Però l'acció va tenir altres conseqüències. *Los Angeles Times* va acusar Smith i Carlos de fer "una salutació nazi" i la revista *Time* va dir que allò era "lleig i fastigós".

Carlos i Smith, però, tenien molt clar el que havien fet. El mateix Carlos va estar amb Martin Luther King deu dies abans que l'assassinessin. Al llibre *What's My Name, Fool?*, explica que King li va comentar que havia rebut una carta amb una bala a dins: "Recordo que el vaig mirar als ulls per veure si tenia por i no hi vaig veure cap mena de por, als seus ulls. No tenia por". Allò, assegura Carlos, va fer canviar la seva manera de veure les coses: "Mai més no tindria por dels meus oponents, només amor per la gent per la qual lluito".

Al llibre de Dave Zirin *The John Carlos Story: The Sports Moment That Changed the World*, John Carlos explica que, mentre Smith aixeca el braç totalment recte amb el puny alçat, el seu està lleugerament doblegat. Segons Carlos, ho va fer perquè es volia assegurar que, en cas que algú els volgués fer baixar del podi, estaria preparat per evitar-ho.

Carlos també explica que, mentre aixecaven el puny, l'estadi va quedar en silenci: "Hi ha alguna cosa de terrible, en el fet que 50.000 persones callin de cop". Quan va començar a sonar l'himne, els van començar a esbrincar. Carlos i Smith expliquen que, mentre sonava l'himne, tenien por que algú els disparés, arran de les amenaces de mort que havien rebut. "Si algú té un rifle prou potent i prem el gallet, només recorda que estem entrenats per escoltar el tret (referint-se als trets de sortida de les curses)", va dir Carlos a Smith. Quan van baixar del podi i es dirigien cap als vestuaris, l'esbrincada encara va ser pitjor; la gent els va començar a llançar coses i algunes persones cridaven: "Negres, torneu a l'Àfrica!".

Els problemes i la pressió que van patir els tres atletes després d'aquell 16 d'octubre van tenir conseqüències molt importants per a les seves vides i la de les seves famílies. Carlos, que tenia quatre infants, va tenir moltes

La protesta va tenir conseqüències molt importants per als atletes: el 1977, la dona de Carlos es va suïcidar; el 2010, Smith va haver de posar la seva medalla a subhasta per aconseguir diners

dificultats per trobar feina quan va tornar: "Algunes nits, havia de trencar alguns mobles per fer foc enmig de l'habitació i poder escalfar-nos una mica". El 1977, la seva esposa es va suïcidar. Segons Carlos, la manca de suport amb què es va trobar arran de la pressió que va provocar la seva acció la va portar a la depressió i al suïcidi. Després de molts anys sense mostrar cap mena de reconeixement, es va col·locar una estàtua en memòria dels dos atletes a la Universitat de San José State, pagada, això sí, amb el que avui en diríem un *crowdfunding* popular. El 2010, Smith va haver de posar la seva medalla a subhasta per aconseguir diners.

Malgrat tot, cap dels tres atletes no es va penedir mai del que van fer. La imatge, 45 anys després, continua sent un símbol de llibertat, de lluita pels drets humans i contra el racisme.

L'Estat mexicà va organitzar i executar la matança de Tlatelolco per aturar, abans de l'inici dels jocs, el cicle de mobilitzacions que va viure el país l'any 1968

Solidaritat amb boines negres

Tommie Smith i John Carlos no només van rebre pressions i crítiques. També van poder comprovar la solidaritat de molts dels seus companys i companyes, sobretot d'atletes. El mateix Lee Evans, quan va saber que els havien expulsat dels Jocs Olímpics per la seva acció, va voler abandonar. Van ser Smith i Carlos els que el van convèncer perquè corregués. "Van venir a la meua habitació i em van dir que valia més que corregués i que guanyés".

Llavors, Evans i els seus companys van decidir dur a terme una acció que no és gaire coneguda, però que va servir per mostrar la seva solidaritat amb Smith i Carlos i amb els drets civils en general. Els tres guanyadors eren nord-americans i, quan van pujar a recollir les medalles, ho van fer amb una boina al cap. Però no era una boina qualsevol, era la boina que, ens aquells moments s'associava a la gent del Partit de les Panteres Negres, inspirada en la resistència francesa contra els nazis.

Evans, sarcàsticament, va afirmar als mitjans que portaven la boina perquè plovia, però no era així. Al

llibre de David Zirin *What's my name, Fool?* ho deixa clar: "Sabíem que les boines negres eren el símbol

Smith i Carlos van ser expulsats dels jocs i, com a mostra de solidaritat, Lee Evans i dos altres atletes nord-americans van recollir la medalla amb boina negra, el símbol de les Panteres Negres

del Partit de les Panteres Negres (...) Eren uns nois molt valents, però jo no podia fer el que feien ells. Tenien tirotejos gairebé cada dia amb la policia". Evans sabia que el que ell i els altres estaven fent era més fàcil, però havia après "de Malcolm X i de Martin Luther King, que tothom pot jugar el seu paper, però cal fer alguna cosa". Evans insistia als seus

companys que allò era fàcil, comparat amb el que es vivia a casa, però ell mateix va admetre, més tard, que no ho va ser tant quan, sense saber-ho, van posar la seva vida en perill: "Em van amenaçar de mort almenys vint vegades mentre estava a Mèxic DF". A la bústia personal dels jocs, Evans trobava amenaces del Ku Klux Klan i de la National Rifle Association que li deien que rebria un tret en qualsevol moment: "Fins i tot et deien a quina hora et dispararien".

Smith i Carlos també van rebre la solidaritat dels seus companys blancs de l'equip d'atletisme dels EUA. Un equip que, cal recordar-ho, encara entrenava de manera segregada. Els membres de l'equip blanc, gairebé tots de Harvard, van escriure un comunicat on deien: "Nosaltres, com a individus, estem preocupats pel lloc que ocupa l'home negre a la societat americana en la seva lluita pels drets humans. Com a membres de l'equip olímpic dels EUA, tots nosaltres tenim el compromís moral de donar suport als nostres companys en la seva lluita contra les injustícies i les desigualtats en la nostra societat".

Sandra Ezquerra: “Reconèixer el treball de cures duria el capitalisme a fer aigües”

Financera, econòmica, laboral, social... L'habitual llista de qualificatius que ressona, a dreta i esquerra, per definir el que la sociòloga Sandra Ezquerra titlla -ras, curt i consistent- de crisi sistèmica manté invisibilitzat un prefaci de la fallida financera que n'evidencia l'arrel estructural. La dificultat creixent per tenir cura, cuidar-se o ser cuidada, així com l'impacte de la crisi de les cures en el precariat femení, és una peça del panorama que queda fora del pla d'anàlisi. La gestió neoliberal de la crisi econòmica ha aguditzat la repercussió del fenomen sobre la qualitat de vida de les dones i, alhora, ha delatat com els governs es recolzen en el manteniment d'un segon sexe per mimar políticament el capital. Per Ezquerra, transformar l'economia i les relacions de gènere són reptes democràtics que exigeixen una relectura de la crisi sota la lent del feminisme, que inclou la “insostenibilitat de la vida” entre els atributs de l'esclat. És en aquesta direcció que l'experta en polítiques socials i laborals defensa que comprendre el fons de l'escenari actual passa per incorporar a la narració econòmica les línies escrites fora dels mercats.

Meritxell Rigol Barbarà
entrevista@directa.cat

Hem de llegir la crisi de les cures com un fenomen que, silenciàticament, adverteix de la insostenibilitat del sistema molt abans de concretar-se al mercat?

L'origen de la crisi financera és contemporani al de la crisi de les cures i les causes estan vinculades. Ambdues sorgeixen d'un mateix context, el triomf de la legitimitat del neoliberalisme, a la dècada dels setanta, quan té lloc l'inici de l'especulació del món financer i els atacs contra els drets laborals i socials. En paral·lel a l'hegemonia de la ideologia neoliberal i al conseqüent procés de retallades de l'estat del benestar, té lloc l'envelliment de la població i la gran incorporació de les dones al mercat laboral, que, en el cas

-
“Els neocons hispànics procuren recuperar la dona abnegada perquè reassumeixi les tasques de reproducció social que l'administració renuncia a fer”

-
espanyol, és molt més marcada. Serà als anys 2000 quan la convergència de tres factors -més gent gran que mai, un Estat que cada vegada té menys ganes de tenir cura de les persones i dones amb dues jornades laborals- s'aprofundeix. En aquest sentit, la crisi de les cures evidencia que la crisi actual és conseqüència de contradiccions intrínseques al sistema, com el precari equilibri entre la producció i la reproducció social. A més, en una societat on la cura tingui pes polític i econòmic i el benestar de les persones estigui al centre de la vida social, l'especulació que ens ha dut a la crisi econòmica seria inconcebible.

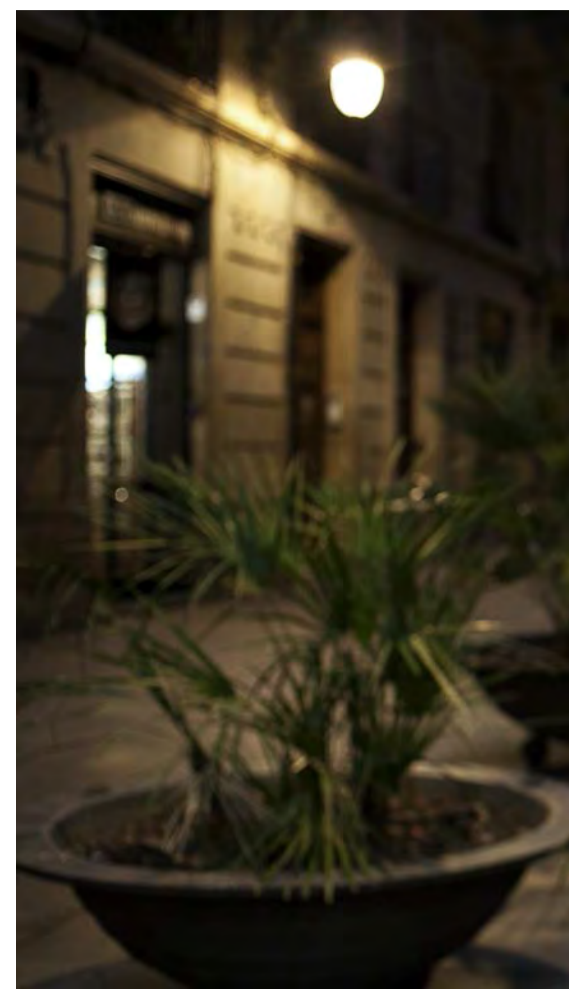
L'aposta dels governs per reduir la despesa social com a via de sortida de la crisi econòmica seria inviable sense pressuposar l'existència d'una quantitat il·limitada de treball gratuït a les llars que, per norma, és una segona jornada en mans de les dones?

En temps de crisi capitalista, les dones treballen més que mai. Després que el sector privat hagi guanyat molt amb la mercantilització de les cures, el nou encongiment de l'Estat ha fet augmentar la càrrega de treball total de les dones. De fet, les retallades no provoquen un esclat social perquè hi ha un personatge principal a les famílies que s'encarrega del treball de cures a l'ombra. La reducció de les partides pressupostàries, que estan vinculades a les necessitats de cures de moltes persones -és a dir, educació, sanitat i serveis socials- implica un retorn de les responsabilitats reproductives a la llar, un procés imprescindible per al funcionament dels mercats. Però l'economia convencional nega que el treball no remunerat també és treball real i oculta la desposseïció del treball de les dones per part del capitalisme, que el va fer invisible i poc valuós políticament i socialment.

La crisi ha comportat una intensificació de la càrrega de treball diari de les dones a causa, també, d'un canvi en la distribució dels temps entre gèneres?

A diferència d'anterior crisis econòmiques, l'actual s'ha caracteritzat per una destrucció d'ocupació en sectors molt masculinitzats, com són la construcció i la indústria, amb la qual cosa s'han escurçat les diferències entre l'atur masculí i el femení. Fins i tot, en algun moment, l'atur dels homes ha superat el de les dones, cosa que no havia passat mai. A més, moltes dones que havien estat molts anys inactives al mercat laboral o que no hi havien treballat recorren a feines infraremunerades i a l'economia informal per compensar la pèrdua d'ingressos. Ara bé, fins avui, l'home a l'atur no ha assumit el treball de la llar. És a dir, a pesar de l'augment de la taxa d'activitat de les dones al mercat laboral, no ha tingut lloc una redistribució de les tasques domèstiques i de cures entre gèneres. Tot i que la perspectiva feminista defensa que el temps és la manera més democràtica de mesurar realitats perquè moltes de les activitats de les rutines femenines no passen pel mercat, en el relat de la crisi és problemàtic plantejar la reestructuració del temps productiu i reproductiu. A diferència de l'atur, el PIB o la prima de risc, molt poques estadístiques oficials la recullen i l'actualitzen.

La resposta neoliberal al panorama d'indigestió especulativa ha transformat o aprofundit la crisi de les cures?

Les mesures polítiques davant la crisi econòmica provoquen un tancament reaccionari a la crisi de les cures. És a dir, tanquen en sec la possibilitat d'emancipació que havien obert l'entrada al mercat laboral i els avanços polítics en igualtat. L'impacte en la qualitat de vida de les dones que implica la pèrdua de suport públic en les tasques de reproducció social –i la resultant intensificació de la responsabilitat tradicional en la provisió de cures– és inevitable quan la societat dona per suposat que, per naturalesa, ens agrada cuidar i que ho fem millor que els homes. D'aquí que assumim una doble jornada laboral, ens ocupem en un lloc de feina a temps parcial per arribar-hi o renunciem a entrar al món laboral. L'efecte sobre els drets socials de carregar el treball de cures s'agreuja amb la reforma de les pensions, que, de fet, segueix una lògica molt relacionada amb l'ocultació del treball de reproducció. Accentuar el principi contributiu, a la pràctica, és negar tot allò que no sigui considerat productiu, perquè els drets deriven de l'activitat econòmica que el sistema reconeix. El fet que els drets no deriven del fet de ser persones, part d'una comunitat, és problemàtic en termes democràtics, més enllà de la discriminació de gènere.

-
“En una societat on les cures tinguessin pes polític i econòmic i el benestar de les persones estigués al centre de la vida social, l'especulació seria inconcebible”
 -

Una altra contrareforma que té prevista el govern espanyol, la del dret a l'avortament lliure, també s'ha de vincular a les decisions neoliberals que ancoren la dona al paper social de cuidadora?

Les mesures d'austeritat són la dimensió més material de la regressió, però també hi ha un acompanyament ideològic i discursiu, en el qual s'emmarca la negació del dret de les dones a decidir sobre el propi cos. La reforma de Gallardón retornarà el dret a l'avortament als nivells del franquisme, en un moment que l'*spanish neocon* governant procura recuperar la figura de la dona submissa i abnegada perquè reasumeixi les tasques de reproducció social que l'administració

pública renuncia a fer. De fet, la contrareforma no es pot desvincular de l'auge de la reivindicació de la família tradicional. Ho evidencia el nou protocol de reproducció assistida, que diu, explícitament, que les dones soles i lesbianes no podran acudir a la sanitat pública. El govern del PP reparteix carnets de bones i males mares, de bones i males dones, per promoure expectatives i comportaments socials afins a les idees que l'àmbit natural dels fills és la família nuclear heterosexual i que la maternitat és el que ens fa veritables dones.

Les etiquetes més mediàtiques sobre la crisi queden massa limitades davant l'escenari que plantegeu, on la desigualtat de gènere, a més de conseqüència, és una peça explicativa medul·lar.

Hem de qüestionar el relat hegemònic i reivindicar que la base de l'economia és la producció de vida i benestar. El reconeixement del treball de cures duria el capitalisme a fer aigües. Es pot debatre si el treball reproductiu hauria de ser

remunerat, però el sistema demana acumular-lo de manera gratuïta per funcionar. Per això el capitalisme va excloure les dones del mercat laboral en els orígens del sistema i va determinar que es dedicarien al treball reproductiu. Un cop actives dins el mercat laboral, el sistema és incapaç de garantir el benestar de les persones. Visibilitzar i posar en valor el treball domèstic i de cures és el canvi de perspectiva que ens duria a superar la competitivitat que ha abocat a la crisi i a entrar en un sistema on no prevalgui l'acumulació de benefici econòmic. Reconèixer que la reproducció està íntimament lligada amb la producció i posar les cures al centre de l'economia és una reivindicació que enllaça el feminisme amb altres lluites socials, com per exemple la reducció de jornada sense reducció de salari. És una alternativa que generaria ocupació per a joves, migrades, dones i, alhora, podria incidir en la distribució dels temps entre gèneres. Essent estratègiques i unint-nos en la reivindicació, tothom guanya vides més democràtiques, més lliures i més a prop de la cura.

L'emprenedoria com a actitud vital transformadora

Compracoop comercialitza productes de cooperatives i d'altres empreses socials. A cavall entre el comerç just, la banca ètica i els productes ecològics, el projecte es troba en fase de llançament gràcies a la persistència d'un grup d'emprenedores. És un exemple d'emprenedoria social cooperativa perquè, més enllà de generar una activitat nova, vol canviar les relacions

comercials vigents. L'emprenedoria, tradicionalment vinculada amb els ideals liberals, també pot ser transformadora. Hi ha molts projectes emprenedors que s'allunyen de l'individualisme i neixen amb una vocació social i cooperativa. Ara, aquests projectes tenen un nou espai inspirador, l'EstArter, que els dotarà d'eines i de sentit.

Alba Gómez Gabriel
quadernsdillacrua@directa.cat

Donar cos a una idea de manera col·lectiva té més avantatges que fer-ho de manera individual: podem compartir coneixements, qualitats i recursos, fer xarxa, donar-nos suport mutu, etc. Però els projectes col·lectius no són fàcils. Cal construir allò que es veu (la comunicació), allò que no es veu (les relacions i emocions), el que es toca (la viabilitat) i el que es pensa (l'organització i l'estratègia). Conscients que hi ha molts projectes col·lectius nascuts per transformar les coses, del gener al maig, l'Escola de l'Igop –juntament amb professionals del món acadèmic, d'entitats i de moviments socials– organitza l'EstArter, que dotarà d'eines i de coneixements aquests projectes col·lectius que encara són un esbós o que ja es troben en fase d'enlairament.

Per emprendre un projecte col·lectiu cal una reserva emocional perquè viurem moments durs i conflictius

La proposta s'allunya del format formatiu clàssic: promou un sistema de mòduls basats en l'aprenentatge col·laboratiu entre iguals; és a dir, les emprenedores enriquiran els seus projectes amb el *feedback* de les companyes. "Aquesta idea d'assessorar-nos col·lectivament l'hem replicada de la Plataforma d'Afectades per la Hipoteca (PAH)", explica l'Àlvaro Porro, un dels impulsors de l'EstArter, que treballa a la revista *Opcions-Críc* i

coneix de primera mà Can Masdeu. "A l'EstArter, posarem sobre la taula el bagatge dels moviments socials que tenim moltes persones de l'organització", afirma.

La reserva emocional

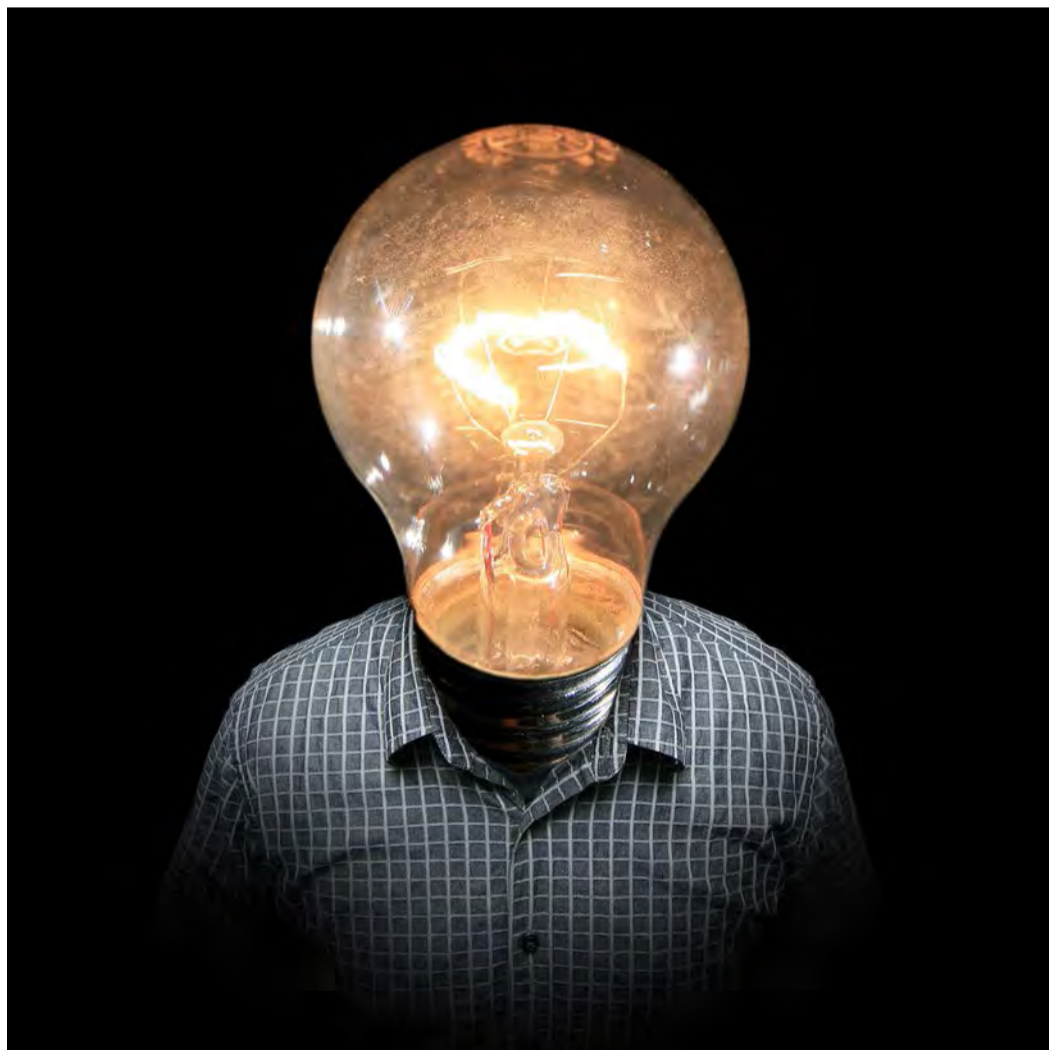
Emprendre és formar-se, intercanviar i aprendre. L'EstArter no està en contra de cap tipus d'emprenedoria, però aposta perquè l'economia solidària i els moviments socials es reapropiïn del camp emprenedor. "Per a nosaltres l'emprenedoria col·lectiva engloba projectes col·lectius que neixen per cobrir una necessitat social, econòmica, cultural... però que no necessàriament volen generar ocupació: pot ser un grup de persones que s'organitzen col·lectivament per posar en marxa una campanya des del voluntariat", explica Porro.

Segons ell, tots aquests projectes col·lectius tenen una dimensió emocional important. I això, l'EstArter ho abordarà en un mòdul anomenat esfera invisible. "A l'hora d'emprendre –reflexiona Porro– necessitem una reserva econòmica i un seguit de contactes, però també una reserva emocional perquè viurem moments durs i conflictius".

A l'EstArter, s'hi pot inscriure qualsevol persona interessada en l'emprenedoria social col·lectiva, des de qui estigui construint un projecte i vulgui reflexionar sobre ell per millorar-lo fins a qui tingui ganes de conèixer millor el món emprenedor. Potser, allà, trobarà aliades per imaginar un projecte de bell nou.

Posar fil a l'agulla

N'klôwô és una iniciativa de comerç just que ofereix roba de llet feta a Costa d'Ivori i Burkina Faso. Dues emprenedores, la Cèlia i la Núria,

L'EstArter aposta perquè l'economia solidària i els moviments socials es reapropiïn del camp emprenedor

Cayusa

han posat fil a l'agulla amb una idea: generar llocs de treball dignes a aquests països i capgirar les relacions comercials colonials. Els llençols que venen ara –diuen– són molt més que llençols perquè, per poder-los produir, han hagut de trencar moltes lògiques. Llogam és una plataforma que connecta llogateres i propietàries favorables a posar en pràctica preus més justos per a l'habitatge. La idea és que les llogateres paguin una part del

lloguer amb diners i una altra destinant temps a tasques que necessiti la propietat, com si formessin part d'un banc del temps. Darrere aquesta idea, hi ha la Lídia, una emprenedora capficada a millorar el problema de l'accés a l'habitatge.

Són dos projectes d'emprenedoria social cooperativa que combinen la creació d'una activitat professional amb l'afany de transformar la realitat social, econòmica, política, cultural o

ambiental. Els dos casos es van posar en contacte amb el Laboratori d'emprenedoria social cooperativa LabCoop i això els va permetre fer un salt endavant.

Un laboratori transformador

El LabCoop, que també participa a l'EstArter, és una cooperativa sense ànim de lucre engendrada pel Grup Cooperatiu Ecos, alguns dels seus membres –Arc Cooperativa, Ets i l'Apòstrof– i altres projectes incorporats recentment, com Hobest i Calidoscoop.

Amb un any de trajectòria, aquest laboratori s'ha convertit en el trampolí de disseny de projectes emprenedors. En alguns casos, els ha cedit un espai de cotreball (a la mateixa seu central del grup Ecos) per començar el camí de l'empresa i, en altres, ha estat la incubadora que ha permès que la idea original que ha brotat al cap d'una persona o d'un grup de persones acabés veient la llum.

Les impulsores de la cooperativa Compracoop van incubar el seu projecte al LabCoop: "Hem rebut respostes reals a les nostres necessitats, s'han pres seriosament el nostre projecte quan només era una idea i ens han permès explicar-lo a gent experta de diferents àmbits i, per tant, a obtenir crítiques constructives que ens han ajudat a fer-lo créixer", explica Ramon Borràs. Per a Lúcia Martín, artífex de Llogam, el LabCoop també ha estat una fita clau: "Ha representat l'empenta necessària perquè m'ha ajudat a crear aliances, a fer xarxa i a creure que una economia social és possible".

D'exemples de laboratoris d'emprenedoria, n'hi ha diversos a l'Estat espanyol i a altres països, però, a casa nostra, el LabCoop és la primera

experiència que uneix el cotreball, la formació i la consultoria des d'un vessant transformador. Ho resumeixen Cèlia i Núria, de N'klôwô: "Al LabCoop, hem conegut persones amb qui, potencialment, podem col·laborar o intercooperar. També hem aprofitat els tallers i les sessions informatives i, evidentment, hem trobat un lloc físic on treballar i reunir-nos". Entre els projectes acollits al laboratori, n'hi ha d'un ventall ampli, des dels que es dediquen a l'urbanisme inclusiu, com Urban+in, fins a projectes d'essència més activista, com el Col·lectiu RETS.

"L'emprenedoria no és neutra"

"L'emprenedoria no és neutra. I el LabCoop va néixer com una aposta per posicionar el discurs de l'economia social i solidària en el camp de l'emprenedoria social, sovint ocupat i copat per discursos més liberals", manifesta Guernica Facundo Vericat, una de les impulsores del laboratori. Segons ella, fa molts anys que les persones emprenen socialment, però encara cal fer molta feina per visibilitzar aquesta mena de projectes.

El LabCoop defineix els projectes d'emprenedoria social com aquells que cobreixen necessitats de consum, de finançament i de treball i que, sovint, també responen a necessitats socials latents, emergents o greument presents fent servir una fórmula de governança democràtica, coherent amb els valors de la responsabilitat, l'equitat i la sostenibilitat. "Nosaltres parlem d'emprenedoria cooperativa no tant per la fórmula jurídica, sinó per aquests valors cooperatius que només poden ser presents des de la col·lectivitat", matisa Guernica. Per a aquesta consultora, no totes les cooperatives fan emprenedoria social ni

Som energia és un projecte de consum cooperatiu amb vocació massiva

-
Som energia

tots els projectes emprenedors han de tenir una fórmula cooperativa, tot i que, si la tenen, són més coherents que si es basteixen amb fórmules mercantilistes, individualistes o assistencialistes.

Un exemple clar d'èxit d'emprenedoria social cooperativa és Som energia, un grup de gent agrupada per canviar radicalment el model de consum energètic que construeix un projecte de consum cooperatiu amb vocació massiva. Si bé aquest és un exemple emblemàtic de l'emprenedoria transformadora, hi ha exemples situats a l'altre pol que mostren una manera

- Els moviments socials són, alhora, semàfors i caldo de cultiu per a l'emprenedoria social -

liberal d'entendre l'emprenedoria. És el cas dels programes de suport a les emprenedores finançats per entitats que tenen comportaments dubtosos en els camps social, ambiental, polític o econòmic. Aquesta mena de programes, que el LabCoop no comparteix, han proliferat arran de la crisi, de la mateixa manera que l'emprenedoria basada en la necessitat en lloc de l'oportunitat.

La idea amb sentit

"Perquè una idea funcioni calen, com a mínim, tres ingredients: que tingui un equip al darrere que aposti per la idea i hi destini tot el seu temps; un model de negoci ben fet que en garanteixi la viabilitat, i la ubicació en un entorn, com si fos un hàbitat o una tribu, que afavoreixi la relació

amb altres projectes", explica Guernica, convençuda que les oportunitats es troben arran de la intercooperació. "Si el LabCoop no estigués ubicat al carrer Casp 43, al costat de projectes d'economia solidària consolidats, probablement no tindria el mateix valor", conclou.

No hi ha cap gen emprenedor

L'emprenedoria no és un gen, és una actitud vital. Així pensa Guernica i les seves companyes del LabCoop. "Tot-hom pot emprenedor, però no totes hi estem disposades: potser no ens ve de gust, no tenim referents, sentim que no és el moment o no hem pogut practicar les habilitats", reflexiona. I afegeix: "Dues de cada tres emprenedores tenen un antecedent familiar. Ho has vist a casa i això vol dir que, a mesura que practiquem competències emprenedores, les enfortim i, si no les practiquem, ens anem auto-limitant". Una lògica que el nostre país, amb poca tradició emprenedora, s'ha encarregat d'accentuar.

Els valors dels moviments socials

Les activitats econòmiques que responen als valors dels moviments socials tenen un terreny abonat per créixer, com exemplifica Som Energia. Tant les impulsores del LabCoop com les de l'EstArter coincideixen que els moviments socials són la punta d'un iceberg: expressen de manera molt visible el sentiment de part de la població i ens donen pistes sobre quines són les necessitats de la gent. "Els moviments socials són, alhora, semàfors i caldo de cultiu per a l'emprenedoria social", declara Guernica; i conclou: "Si un projecte emprenedor imaginés un producte hipotecari amb la sensibilitat que reclama la PAH tindria un camí llarg per recórrer".

Eh?

FOTOGRAFIA: Ramon Fornell

Declaro que vull ser la substància (ara elèctrica ara mucolítica ara gas ara pedra ara què) que s'obri pas a través del que faci falta. Siguin dificultats. Siguin interseccions que no es creuen. Sigui la reincidència. Sigui entre les esclatxes. Del que faci falta, fins a arribar a tu. Fins a l'autèntica tu. Fins a convertir-me en una síntesis incandescent al teu favor. En el rovell que es mereix un ésser històric com tu. Un ésser flexible i articulat com tu. Un ésser invulnerable al temps i a les seves manotes com tu. Com tu. I jo, previst. I jo, previst i preparat. Per travessar-te com un raig. Com una broqueta. Com l'amor de la teva vida. Com el perdigó al senglar. Mentre et dic coses precioses. Que seré dúctil i mal·leable per tu. Que les teves aigües seran la meva religió. Que moriria de fàstic per tu. Que vull ser la riba de les

teves ones. Xarop de la teva tos. El teu tallaungles i la teva crema hidratant. La teva llar i la teva *dildo* i el teu cafè del matí. Mentre t'espero. Mentre et dic que t'espero. Mentre et dic que no puc esperar més. I aquí estic. I tu ho saps. Compartint el meu desesper amb tu. Mentre et dic coses úniques. Que vull ser la teva substància. Que vull ser la teva insubstància. Que vull ser la teva elecció d'absurd. Que mai m'acostumaré a tu. Jo poso la tristesa i l'humor. Tu, la ira i el carisma. Amb amor t'ho dic. Serem collonuts. Gairebé irreals. Gairebé imaginaris. Gairebé casuals. Parlaran de nosaltres. Amb el cor i el fetge, t'ho dic. Amb els ronyons i la punta de la fletxa. Amb les ulleres, t'ho dic. T'ho dic. T'ho declaro, eh, idea meva?.

Dionisio Porta

RODA EL MÓN

15

El primer ministre turc presenta un paquet de mesures 'democratitzadores' que obvien els drets de les comunitats aleví i kurda

16

La República Federal Alemanya va combatre contra l'URSS a la guerra de l'Afganistan

ITÀLIA // L'APROVACIÓ D'UNA ESMENA DEL PARTIT DE MARIO MONTI A LA LLEI CONTRA L'HOMOFÒBIA POSA EN PEU DE GUERRA LA COMUNITAT LGTB+ ITALIANA

Llei contra l'homofòbia: un petit pas endavant i tres passos enrere

Matteo Mastronardi
Barcelona

@ La_Directa

És evident que una llei contra l'homofòbia era -i és- necessària i urgent en una Itàlia profundament catòlica i intolerant, on l'expresident Silvio Berlusconi, només a tall d'exemple, ha farcit, durant els últims vint anys, la majoria de les seves aparicions públiques amb acudits sexistes i homòfobs que li han aplanat el camí cap a un dels càrrecs més alts de l'Estat i han contribuït, amb les seves cadenes televisives i la seva premsa, a forjar una cultura homòfoba intrínseca i estesa.

Les dades són sempre confuses: el percentatge de casos de violència homòfoba i transfòbica no denunciats, segons les fonts, varien del 80 al 90%. I les poques que hi ha fan basarda: Gay Helpline parla de 750 casos d'agressions verbals i físiques a persones LGTB+ el 2011 i l'Arcigay denuncia 150 víctimes per homofòbia comprovades els últims 40 anys. Probablement, la percepció que hi ha alguna cosa que no funciona a Itàlia, la deu tenir fins i tot qui mai no ha trepitjat la *bota*, a través de les experiències dels molts gais i lesbianes que componen la

El govern italià va aprovar la primera llei contra l'homofòbia i la transfòbia el setembre d'enguany

diàspora italiana a Barcelona, protagonistes d'una nova emigració a la recerca de drets civils, reconeixements i tuteles: un flux silenciós i important, si no en termes quantitius (en aquest cas, tampoc no hi ha cap dada oficial), segurament en termes humans.

I Itàlia també és un dels cinc estats de l'àrea comunitària assenyalats per Amnistia Internacional en el seu report de 2013 *A causa del que són: homofòbia, transfòbia i crims d'odi a Europa*, per no haver fet explícit a la seva legislació que un crim motivat per qüestions relacionades amb l'orientació sexual i la identitat de gènere és un crim d'odi. El setembre passat, el govern italià va fer un primer pas per omplir aquest buit, amb l'aprovació de la primera llei contra l'homofòbia i la transfòbia, després que d'altres versions no s'aprovesin el 2009 i el 2011.

Però no es tracta ben bé d'una llei, com la catalana, que es desenvolupa en diferents àmbits (l'educació, la salut, la cultura, el lleure i l'esport o els mitjans de comunicació, entre d'altres) i que, sobretot, al costat de les sancions, preveu una sèrie d'actuacions propositives a favor de la igualtat LGTB+.

La llei aprovada a Itàlia, amb els vots favorables del centreesquerra, els vots contraris del centredreta i de la Lega i l'abstenció del Movimento 5 Stelle de Peppe Grillo, es tradueix en un únic

article de rellevància penal, que integra la llei Mancino, de 1993, estenent la circumstància agreujant prevista en cas d'actes de violència o d'instigació a la violència per motius racials, ètnics, nacionals o religiosos a motius fundats sobre l'homofòbia i la transfòbia.

Encara que només és mogué en l'àmbit sancionador, sense preveure o empènyer el govern a desenvolupar cap política antidiscriminària, en principi, el judici de la majoria de les associacions i de les realitats LGTB+ (que, a diferència del cas català, mai no han estat convidades a involucrar-se en l'elaboració de la llei) no era negatiu.

L'ESMENA DE SCELTA CIVICA

Però una esmena, imposada pel món catòlic i presentada per un diputat de Scelta Civica (el partit del centrista i expresident del govern Mario Monti), va provocar que l'oposició del món LGTB+ i de bona part de l'esquerra fos forta i decidida: la imatge dels diputats *grillini* del mateix sexe fent-se petons a la cambra i desplegant cartells amb el lema *Més*

drets com a protesta ha circulat fora dels confins italians; i el president de l'Arcigay (l'associació italiana més representativa de l'univers LGTB+, fundada el 1985 i que compta amb més de dues-centes mil sòcies), Flavio Romani, referint-se a l'aprovació de l'esmena en qüestió, va arribar a declarar: "Una decisió eixelebrada, greu i irresponsable que consent el racisme organitzat i institucionalitza la discriminació, cosa que provoca que Itàlia faci tres passos enrere".

Així doncs, un petit pas endavant i tres enrere perquè l'esmena preveu que les conductes de les organitzacions de naturalesa política, sindical, cultural, sanitària, d'instrucció, de religió o de culte no constitueixen actes de discriminació. El risc representat per aquesta esmena, que volia tranquil·litzar qui temia que la llei pogués reduir la llibertat d'expressió (més concretament, el centredreta temia que, sense l'esmena, esdevingués il·legal expressar posicions contràries al matrimoni gai -per cert, encara una utopia a la terra itàlica, així com les adopcions per part de parelles homosexuals), és que s'apliqui la circumstància agreujant en cas que l'insult a un gai sigui fet per un individu, però no si l'autor és, per exemple, un partit d'ultradreta o una organització ultracatólica.

Però no n'hi ha prou: com que l'esmena s'aplica a la totalitat de la llei Mancino, promulgada el 1993 com a eina de contrast davant de gestos, accions i lemes lligats a la ideologia nazi feixista, el risc és que afebleixi l'eficàcia de la llei també en el cas de comportaments delictius ja previstos i creï *zones franques* no només per la propaganda homòfoba i transfòbica, sinó també per l'antisemita i la racista.

Ara, la llei passa al Senat, amb l'esperança de gran part del moviment LGTB+ que l'esmena es tombi i es reporti la llei a la seva formulació originària perquè pugui representar un pas endavant -encara que petit- cap a la igualtat i -perquè no?- l'alliberament. ◀

Acció organitzada pel moviment contra l'homofòbia Uomini donne bambini a Roma el 26 de juliol / ROBERTO MALDONADO

ESCÒCIA // LA PLATAFORMA UNIONISTA BETTER TOGETHER MANTÉ L'AVANTATGE EN LA SEVA CAMPANYA PER DEFENSAR EL VINCLE AMB EL REGNE UNIT

La independència i les retallades a Escòcia

Joan Mas Autonell
Glasgow

@La_Directa

Amb la perspectiva del referèndum programat pel proper 18 de setembre de 2014, quan la població escocesa decidirà si vol separar-se o bé continuar formant part del Regne Unit, el debat polític a Escòcia es troba en plena eferescència.

El dissabte 21 de setembre, prop de 20.000 persones van participar en una manifestació per reclamar la independència als carrers de la capital escocesa, Edimburg. Els partits polítics que integren l'aliança independentista Yes Scotland (Sí Escòcia), organitzacions representatives de la societat civil i persones a títol individual van prendre part a la marxa popular, que va acabar amb el parlament d'Alex Salmond, primer ministre del govern escocès i líder del Partit Nacional Escocès (SNP, en les seves sigles en anglès).

82.500 famílies ja han vist reduïdes les prestacions pel lloguer dels seus habitatges a tot Escòcia

Des de 1999, Escòcia té un autogovern limitat, amb un parlament propi dins del Regne Unit. Al llarg d'aquests últims anys, la seva societat també ha patit durament els efectes de la crisi econòmica mundial i gran part d'ella ha entès el procés de devolució de poders com un primer pas cap a la independència. Segons indica Colin Fox, exdiputat al parlament escocès de Holyrood pel Partit Socialista Escocès (SSP) i membre vigent del consell assessor de la coalició Yes Scotland: "Escòcia és el cinquè centre financer més potent d'Europa. En un primer moment, bancs i d'altres serveis financers van ser els més afectats per la recessió. Tot i això, el govern es va encarregar de nacionalitzar ràpidament les seves pèrdues, mentre els seus beneficis continuen en mans privades. El

cas més flagrant va ser el del Royal Bank of Scotland, ocupat en grans operacions especulatives fins que l'Estat es va encarregar de rescatar-lo un cop va fer fallida el 2008".

A Londres, el govern britànic està duent a terme un minuciós programa de retallades al sector públic i a l'estat del benestar. Un dels espais on ha establert mesures més dràstiques és el de la seguretat social. "Recentment, la imposició de la *Bedroom tax* (Impost de dormitori) ha suposat que una part àmplia de la societat britànica més precaritzada i desafavorida vegi reduïdes les ajudes que rep de l'Estat per pagar el lloguer del seu domicili. A Escòcia, on gairebé un 20% de les llars són llogades a partir de contribucions econòmiques públiques, l'impacte de la *Bedroom tax* és un cop molt fort", senyala el polític socialista Colin Fox. El mes de maig d'enguany, un estudi del govern escocès va calcular que 82.500 famílies ja havien vist reduïdes les prestacions pel lloguer dels seus habitatges a tot Escòcia.

Tanmateix, a diferència d'Anglaterra, on les polítiques d'austeritat s'estan traduint en mesures tan extremes com el procés de privatització dels serveis de sanitat pública, el Parlament escocès, per ara, no ha efectuat algunes retallades que podrien ser letals. En opinió de Fox, "a Escòcia, hi ha un ampli consens en contra de les polítiques d'austeritat. Mentre que el Regne Unit ha creat la quarta societat més desigual dels països occidentals, la independència d'Escòcia podria esdevenir un instrument de transformació social profunda".

No obstant això, molta gent independentista escocesa dubta de la credibilitat de la proposta de model d'Estat propi que encapçalen Alex Salmond i l'SNP a través de la campanya de Yes Scotland. El projecte del primer ministre escocès inclou el manteniment d'una Escòcia independent dins la Commonwealth britànica, amb Isabel II com a cap d'Estat i la institució de la monarquia anglesa. També tenen la idea de convertir el país en membre de

Mobilització contra la 'Bedroom Tax' davant l'edifici on el Partit Liberal-Demòcrata britànic celebrava la seva conferència nacional a Glasgow el 14 de setembre / JOAN MAS AUTONELL

l'OTAN i volen conservar la lliura esterlina com a moneda pròpia, cosa que, en darrer terme, significaria la dependència de l'economia escocesa del Banc Central del Regne Unit i el govern de Londres.

"Salmond i l'SNP estan decidits a establir els paràmetres d'una possible Escòcia independent per avançat pactant amb les classes dirigents britàniques i escoceses, els representants del món dels negocis i les grans empreses per evitar un trencament radical amb el Regne Unit. L'atracció principal que se'ls ofereix és la conversió d'Escòcia en un refugi de baixa fiscalitat per les corporacions internacionals", apunta Allan Armstrong, professor de geografia retirat, escriptor i membre de la Republican Communist Network i de la Radical Independence Conference.

Segons una enquesta de la BBC, prop del 50% de l'electorat votaria en contra de la independència i un 33% ho faria a favor

Amb tot, quan falta menys d'un any per la celebració de la consulta, les enquestes indiquen que el sector partidari del sí a la independència continua situant-se per darrere d'aquell que votaria pel no. Segons una investigació publicada a la BBC News, mentre el front a favor del sí rondaria el percentatge del 33%, la franja posicionada en contra de la secessió seria de prop del 50%. Així doncs, la plataforma unionista Better Together, integrada pel Partit Laborista, el Conservador i el liberal-demòcrata, continua tenint avantatge en la seva campanya per defensar el vincle amb el Regne Unit. Tot i això, queda un any de recorregut abans no arribi el referèndum i les previsions es podrien capgirar. Al voltant d'un 17% de l'electorat no s'ha decidit per cap de les dues opcions i podria ser determinant a l'hora d'equilibrar els resultats, amb més probabilitats que es decantés pel sí. ◀

TURQUIA // LES REFORMES DEL PRESIDENT TURC S'OBLIDEN DE LES COMUNITATS ALEVÍ I KURDA I SEGUEIXEN CRIMINALITZANT L'OPOSICIÓ

Erdogan, canviar-ho tot perquè res no canviï

Marc Saurina Lucini
Ankara

@marcsaurina1

El govern del primer ministre turc Recep Tayyip Erdogan va presentar, el 30 de setembre, un nou paquet de mesures i canvis en la legislació destinats a la democratització del país. Després de mesos d'espera i d'incògnita sobre el contingut de les reformes, Erdogan, en un discurs retransmès per la televisió estatal TRT, va repassar tots els canvis que s'havien d'aplicar i va definir el conjunt de les noves accions com "el resultat d'un procés que ha durat onze anys", fent referència a l'arribada al poder, l'any 2002, de la seva formació, el Partit per la Justícia i el Desenvolupament (AKP).

La premsa alternativa, a diferència dels principals mitjans de comunicació, ha valorat les noves mesures com a oportunistes, mancades de diàleg i totalment insuficients. Entre les principals modificacions, destaquen l'eliminació de la prohibició de portar el vel per a funcionàries (a excepció de l'exèrcit i del cos de jutges), la reducció del mínim de vots que ha d'obtenir un partit polític per poder beneficiar-se de les ajudes del tresor (del 7% al 3%) i certes mesures enfocades a la població kurda, com la possibilitat de recuperar les toponímies canviades al turc en dècades anteriors (entre 1940 i 2000 es van canviar els noms del 35% dels municipis de Turquia), el permís per emprar grafies com la q, la w i la x (presentes a l'alfabet kurd, però no al turc) i la possibilitat d'ensenyar en llengua kurda a les escoles privades. També cal esmentar altres mesures com la supressió de l'Himne de l'Alumne' (Ö renci Andı) -una pràctica obligada a tots les escoles de l'Estat fins ara- i la inclusió al codi penal de les penes de presó d'entre un i tres anys per a tota persona que obstaculitzi les pràctiques religioses dels individus.

Si tenim en compte les principals crítiques que han sorgit, sembla que les mesures adoptades estarien relacionades amb les properes eleccions municipals del març de 2014. Per exemple, l'única referència a la comunitat aleví -minoría religiosa i cultural de creença sincrètica, que combina elements de la sunna i del xiisme i que també rep una influència sufi important-, que es calcula que agrupa prop de quinze milions de persones -repartides entre kurdes i turques- i que tradicionalment vota altres partits, és el canvi de nom de

La llei electoral no ha estat mai debatuda amb profunditat pel govern i, una vegada més, la seva modificació s'ha postergat

la universitat de Nevsehir pel de Haci Bektash Veli, sufi del segle XIII venerat per la comunitat aleví. Altres peticions portades a l'opinió pública per aquesta comunitat com el reconeixement de les Cemevi -els centres on es desenvolupen les diferents activitats i pregàries de la comunitat- com a llocs de culte per part del Ministeri d'Assumptes Religiosos (Diyamet) han tornat a quedar fora del paquet. Respecte a la població kurda, el líder del Partit per la Pau i la Democràcia (BDP), Selahattin Demirtas, també ha manifestat el seu rebuig a les noves mesures del govern de l'AKP perquè no es tracta d'una proposta basada en el diàleg amb la comunitat kurda i assegura que no contribuirà a les negociacions de pau amb el PKK.

MAJORIES SOBRREREPRÉSENTADES

A més, Erdogan només va fer referències a possibles solucions sobre la llei electoral vigent des de 1983, que fixa l'obtenció mínima d'un 10% de vots a les eleccions generals per poder entrar

al parlament. Aquesta llei, que perjudica enormement els partits minoritaris, s'ha convertit en un dels principals obstacles perquè sorgeixi un parlament més plural i, alhora, facilita la sobrerrepresentació dels partits de masses com l'AKP, el kemalista i social-liberal Partit Republicà del Poble (CHP) i la formació d'extrema dreta Partit del Moviment Nacionalista (MHP). La llei electoral no ha estat mai debatuda amb profunditat pel govern i, una vegada més, la seva modificació s'ha postergat.

Lleis tan importants com la de permetre l'ús del vel a les institucions públiques xoquen amb la postura del govern cap als sectors joves laics de les grans ciutats.

VIOLACIONS DELS DRETS HUMANS

Erdogan no ha fet cap referència a l'actuació policial durant les protestes pel parc Gezi a Istanbul, que han provocat, des de del mes de juny fins al moment, 4.000 detencions, gairebé 8.000 persones ferides i set morts. De fet, després de la decepció per les noves mesures,

Amnistia Internacional ha iniciat una ciberacció contra el govern turc per denunciar les violacions contínues dels drets humans.

L'aspecte més criticat del nou paquet de mesures, però, és el fet que no s'hagi modificat el Codi de la Lluita contra el Terrorisme (TMK), que inclou una definició molt vaga sobre què és el terrorisme i facilita la detenció, la criminalització i la condemna de persones actives en tot tipus de protesta, especialment de caire ideològic. Una millora del codi facilitaria les condicions de moltes persones preses de la Confederació Democràtica del Kurdistan (KCK) i de grups estudiantils universitaris que fa mesos que esperen el judici. Tanmateix, el primer ministre va afirmar que el paquet de reformes "portarà el somriure a la nació i traurà la son als colpistes". La demonització de qualsevol grup opositor al govern es manté, doncs, tant en el discurs públic com en la pràctica política, amb algunes millores dels drets de la societat, tot i que, malauradament, de manera selectiva. ◀

Erdogan va explicar el contingut de les reformes en un discurs retransmès per la televisió estatal TRT / ADEM ALTAN

II Fira d'economia solidària de Catalunya

Una economia al servei de les persones

26 i 27 d'octubre de 2013, a la **Fabra i Coats**, Barcelona

Organitza: Xarxa d'Economia Solidària www.xes.cat

EUROPA // AGENTS DELS SERVEIS SECRETS I SOLDATS DE L'EXÈRCIT DE LA REPÚBLICA FEDERAL ALEMANYA VAN COMBATRE AL COSTAT DELS MUJAHIDINS

L'RFA va lluitar contra l'URSS a la guerra de l'Afganistan

Àngel Ferrero
Berlín
@angelferrero

Agents dels serveis secrets exteriors (BND, segons les sigles alemanyes) i membres d'unitats especials de l'exèrcit de la República Federal Alemanya van combatre les tropes soviètiques a l'Afganistan des de l'any 1981 fins al final de la guerra. La revelació s'ha fet a través del documental *Unser Krieg-Kampfeinsatz in Afghanistan* (La nostra guerra: intervenció militar a l'Afganistan), emès recentment per la segona cadena de televisió pública a Alemanya. La tasca principal dels llavors agents i soldats, coordinats per la secció 16 del BND, responsable del Pròxim Orient i l'Orient Mitjà, era capturar la tecnologia militar que emprava l'Exèrcit Roig en el conflicte -vehicles cuirassats, munició, aparells de visió nocturna i de geolocalització- i traslladar-la a Alemanya per analitzar-la.

Els agents del BND van actuar d'incògnit, fent-se passar per personal humanitari als camps de refugiades que es van muntar al Pakistan

Durant l'operació Pluja d'Estiu -anomenada així oficialment-, els serveis secrets alemanys van entregar regularment un llistat de les armes i la tecnologia que estaven interessats a capturar al camp de batalla als grups mujahidins que combatien el govern afganès. Els agents del BND van actuar d'incògnit, fent-se passar per personal humanitari als camps de refugiades que es van muntar al Pakistan per acollir l'onada de persones que fugien arran del conflicte.

Primer, el material capturat pels combatents islàmics s'estudiava en un contenidor que servia com a clínica, ubicat en un camp a Parachinar, a la frontera amb l'Afganistan. Des d'allà, s'enviava a Peshawar, des d'on cada setmana s'enviava un avió amb el botí de guerra.

L'operació, però, no es va reduir únicament a l'espionatge: alguns dels efectius del BND i del Bundeswehr (l'exèrcit) van arribar a combatre juntament amb els mujahidins que havien declarat la gihad al govern procomunista de Kabul i, fins i tot, van renunciar a portar documents d'identitat a sobre. El BND també va cooperar amb els serveis d'intel·ligència pakistanesos (ISI), que van facilitar ajuda de tota mena als insurgents islàmics, que també van comptar amb l'ajuda financera dels emirats del golf Pèrsic. Davant una pregunta de l'entrevistador sobre si van arribar a obrir foc contra les tropes soviètiques, un exsoldat que responia al nom de Bernd va comentar: "En cas contrari, els mujahidins no ens haurien vist com a iguals". Oficialment, cap agent del BND o soldat del Bundeswehr no va perdre la vida en aquesta operació encoberta.

La participació de l'Alemanya occidental a la guerra de l'Afganistan era, fins diumenge passat, un secret per a la majoria de la població alemanya. Gairebé no existeixen documents i el secretisme que envolta la participació de l'Alemanya occidental contrasta amb la difusió mediàtica que s'ha fet dels vols secrets de la República Democràtica Alemanya (RDA) per transportar municions i queviures a l'Exèrcit Roig i les tropes de la República Democràtica de l'Afganistan. La Pluja d'Estiu es va iniciar amb el canceller socialdemòcrata Helmut Schmidt i va continuar amb el seu successor, el conservador Helmut Kohl, amb un cost anual de 250.000 marcs.

Malgrat la gravetat de les revelacions del documental i l'inevitable paral·le-

lisme amb el polèmic desplegament de tropes actual del Bundeswehr a l'Afganistan -57 soldats alemanys han mort i 245 han resultat ferits, es desconeix el nombre exacte de víctimes afganeses-, no hi ha hagut cap mena de reacció per part dels organismes oficials. Quan el diari *Die Welt* es va adreçar als serveis secrets per preguntar sobre el tema, el BND va declinar fer declaracions.

EL VIETNAM DE L'URSS

La intervenció soviètica a l'Afganistan va durar nou anys, de 1979 a 1989. L'objectiu de la intervenció, en el marc d'un tractat d'amistat entre ambdós països, era restablir l'ordre en un país desestabilitzat tant per les intrigues del Partit Democràtic Popular de l'Afganistan (PDPA), el partit governant -el president del Consell revolucionari, Hafizullah Amin, va arribar al càrrec després d'executar el seu predecessor, Nur Muhammad Tariki-, com pels fonamentalistes islamistes armats i entrenats pel Pakistan i els EUA, l'objectiu estratègic dels quals, segons va confessar l'aleshores conseller de Seguretat de l'Administració Carter, Zbigniew Brzezinski, era arrossegar la Unió Soviètica a un conflicte de llarga durada per accelerar la seva desintegració. La derrota *de facto* de l'URSS va contribuir decisivament a la seva fi i a la retirada de tropes soviètiques i no va fer més que agreujar la guerra civil afganesa, que va acabar amb la creació de l'Estat Islàmic de l'Afganistan el 1992. Aquest només va durar quatre anys fins que els talibans van capturar Kabul i van instaurar el seu règim de terror. Durant la intervenció soviètica, coneguda popularment com el Vietnam de l'URSS, 14.453 soldats van perdre la vida, 53.753 van resultar ferits de diversa consideració i 256 van desaparèixer en combat. Un centenar de civils de ciutadania soviètica també va perir a conseqüència de la guerra. ◀

Quinze mil soldats soviètics van morir durant el conflicte / RIA NOVOSTI

Les tropes de l'URSS es van retirar de l'Afganistan l'any 1989 / RIA NOVOSTI

Igor Sádaba, Mario Domínguez, Jaron Rowan, Rubén Martínez y ZEMOS98

La tragedia del copyright

Bien común, propiedad intelectual y crisis de la industria cultural

ISBN 978-84-92559-46-6 | 152 pàgs.

www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net
editorial · distribuidora · libreria web

editorial
virus

EXPRESSIONS

Pràctiques artístiques a l'era digital, una qüestió d'actitud

Els dies 24 i 25 d'octubre, Barcelona acollirà els oXcars i el Fòrum de Cultura Lliure, dos esdeveniments referents a l'hora de pensar la creació cultural i la intervenció política en l'era digital.

Gala Pin
@x_net

Aquest any, se celebra la sisena edició dels oXcars, *el major esdeveniment de cultura compartida de tots els temps*. L'ús d'Internet i les eines digitals han canviat el paradigma de la creació i la distribució culturals. Del paradigma de l'escassetat al de l'abundància, a poder fer de tot sense intermediacions. I d'això tracten els oXcars, bàsicament, una gala cultural que recull pràctiques artístiques fruit de l'era digital, del paradigma d'Internet. Els oXcars són "una qüestió d'actitud. Una actitud que sap que les coses han canviat gràcies a l'ús natural que fa la societat de les noves tecnologies".

Per les darreres gales, hi han passat centenars d'artistes, programadores, experiències... Però els oXcars no només mostren experiències reeixides, sinó

L'FcForum continuarà aprofundint en el tema de la tragèdia del 'copyright' com a model de negoci

que també posen en relleu els perills que aguaiten la neutralitat de la xarxa i aquest nou paradigma. Aquest va ser el fil conductor de l'edició passada: durant anys, les artistes han estat utilitzades com a escuts humans contra el fet de compartir. El discurs dels *lobbies* de les indústries culturals els ha dibuixat com a víctimes del *Peer to peer* (xarxa entre iguals), servint-se del suport d'algunes

artistes per forçar canvis legislatius que criminalitzessin el fet de compartir i acabessin amb la neutralitat de la xarxa.

No obstant això, les seves legislacions, que responen a models de negoci i de creació cultural obsolets, queden ridiculitzades davant les pràctiques ciutadanes, com, per exemple, en el cas de la llei Sinde. Això és el que explicarà aquest any l'estrella invitada als oXcars, David Bravo. Bravo és un advocat especialista en propietat intel·lectual i dret informàtic, que representa desenvolupadors de software p2p o pàgines d'enllaços.

La intervenció de Bravo estarà acompanyada per projectes com Toque a Bankia, una iniciativa d'atac distribuït *offline* a Bankia que, la primavera passada, va aconseguir bloquejar centenars d'oficines del banc que ha rebut més diners públics. Les pràctiques *hackers* del software lliure aplicades a l'acció contra les entitats financeres. I com que l'economia no deixa de ser notícia, però sempre es presenta d'una manera enrevessada que va camí de fer-la intel·ligible, els oXcars presentaran el treball de Paul Borons, que, des del seu bloc, explica de manera divertida aspectes de l'economia que no poden passar desapercebuts. La xarxa és l'espai més gran que tenim per compartir coneixements, també sobre nosaltres mateixes. Això és el que mostra la iniciativa de Salvatore Iaconesi, que va decidir *hackejar* el seu informe mèdic perquè estava en format propietari i necessitava consultar-lo amb altres metges. També passaran per l'escenari Kashba (projecte català de música electrònica), Robocicla, Scann o OCAX. OCAX és el projecte amb què la Plataforma per l'Auditoria Ciutadana del

Deute fa un pas endavant i aposta per processos d'auditoria ciutadana municipal oberts, públics, constants i descentralitzats.

La gala dels oXcars es farà, un any més, a la sala Apolo de Barcelona / EDU BAYER

Durant anys, les artistes han estat utilitzades com a escuts humans contra el fet de compartir

Efectivament, al ciberespai, les intermediàries desapareixen; i no només en l'àmbit cultural, també en el de la representació política. És un dels eixos que es tractaran l'endemà dels oXcars a l'FcForum, un fòrum internacional que,

enguany, continuarà aprofundint en el tema de la tragèdia del *copyright* com a model de negoci; però també comptarà amb expertes que ens permetran explorar les possibilitats de la votació online, així com els límits i l'oportunitat del *data analysis* per a la intervenció política.

Els dies 24 i 25 d'octubre, Barcelona serà la capital mundial de la cultura compartida o, el que és el mateix, el punt de trobada d'aquella gent que forgem el món amb les nostres pròpies mans. ◀

+info
oxcars13.whois--x.net
www.2013.fcforum.net

“La vaga de docents a les Balears és pura lírica”

Amb ‘Manual d’instruccions’, el mallorquí Joan Alfons Marí planteja un poemari èpic i punyent que hibrida Rosselló-Pòrcel i el punk anglès dels setanta. La poesia és un martell.

Antoni Lluís Trobat

@antonitrobat

Joan Alfons Marí (Palma, 1963) és conrador d’un gènere, la poesia política, que no gaudeix d’una gran popularitat dins la lírica catalana. Marí hi torna, tanmateix, amb la publicació de ‘Manual d’instruccions’ (Documenta Balear, 2013) i ens ofereix un mostrari tendre i salvatge del dia a dia de la contemporaneïtat a un país injust i sotmès.

Després dels teus anteriors poemaris i tot i continuar inscrit en la poesia de combat, trobam, a *Manual d’instruccions*, més referències íntimes i personals, no tant col·lectives. Per què?

És cert. *Manual d’instruccions* ha estat concebut com un veritable manual de supervivència, però, al mateix temps, és una mena de dietari personal (des de l’any 2005 fins avui; que coincideix amb un cicle col·lectiu de lluites i resistències, particularment interessant a les Illes Balears i els Països Catalans) que he decidit compartir amb el lector. Allò íntim i allò col·lectiu s’alternen durant tot el recorregut de l’aplec de poemes.

Quin sentit té fer poesia militant als Països Catalans de 2013?

Jo no som un poeta polític, sinó un poeta que escriu poesia políticament. Crec en la realitat quotidiana com a objecte -i subjecte- poètic. I la realitat que jo veig és la que descriu. Ens estan escorçant la llengua, el territori i els drets socials. I d’això, n’he de parlar. La meua poesia és oberta a tots els vessants de la vida, perquè la vida mateixa és poesia, però tot -i vull remarcar el tot- allò que ens envolta és política. Per acció o per omissió, cada acte en si mateix és un acte polític.

Són ben interessants les referències que hi trobam. Pluralíssimes. Poe-

tes, músics i teòrics del pensament crític i revolucionari s’hi passegen. De Gabriel Aresti o Damià Huguet a Miquel Bauçà i Danton, passant per Ho Chi Minh, Txabi Etxebarrieta o els Dire Straits. Quines influències han estat determinants en aquest nou poemari?

Don molta importància a les citacions, que per a mi no són una mera introducció al poema, sinó que en són part intrínsecament. Reivindico un eclecticisme integral: m’interessa extreure la part pro-

“Els versos d’un revolucionari vietnamita del segle XIX poden arribar-te més que els del teu veí”

positiva, transformadora, que puc trobar en el cinema, les altres veus literàries, la música o els textos i la reflexió de militants revolucionaris d’arreu del món. La música, val a dir, té un espai especial a *Manual d’instruccions*. Les sonoritats de Maniac Street Preachers, Ovidi Montllor,

Gerry Rafferty i Dire Straits impregnen i adjectiven tota l’obra.

Passem a parlar d’eclecticisme a universalitat. David Bowie, Robert Calasso i Hölderlin, presents a les planes de *Manual d’instruccions*, són compatibles amb veus que també cites -i esmenes- com Josep Maria Llompart, Peruchó i els Obrint Pas?

Tot és compatible. Tot és entenedor si és comparteix un mínim comú denominador. Hi ha qui em demana si la meua poesia es pot entendre fora del nostre àmbit polític i cultural i fora del nostre temps i jo els contest, més enllà del tòpic, que la poesia i la literatura són universals, ja que algú amb una sensibilitat semblant ho pot llegir en algun altre lloc i en algun altre moment històric. Els poemes del militant anticolonialista vietnamita Nguyen Dinh Chieu o del brigadista internacional irlandès Thomas O’Brien, homes que tengueren vides allunyades de servidor, un carter, poeta i activista mallorquí del segle XXI, m’han impactat amb més contundència que molta producció poètica de gent de la meua generació que viu a Palma!

Enguany, és el centenari de Bartomeu Rosselló-Pòrcel (mallorquí) i Marià Villangómez (eivissenc), poetes illencs excelsos, que tengueren una actitud militant tota la vida i que segurament no han tingut la projecció que mereixerien a la Catalunya dels nostres dies, on Salvador Espriu ha monopolitzat el record col·lectiu institucionalitzat. A *Manual d’instruccions*, hi són ben presents. Què signifiquen per a tu?

Són dos poetes imprescindibles que m’han influït moltíssim i que, com no podia ser d’altra manera, tenen una presència de fons a *Manual d’instruccions*. Ells representaren una renovació dins un panorama poètic, el català, massa farcit de beateria i conservadorisme i ho feren des d’una perspectiva de compromís amb una societat millor. Rosselló-Pòrcel, un vitalista i comunista heterodox, amic de Lorca i Espriu i mort prematurament, als 25 anys, de tuberculosi al Brull, escrigué els dos versos més bells de la literatura catalana: “Tota la meua vida es lliga a tu, / com en la nit les flames a la fosca”. Villangómez, molt més longeu, ja que visqué fins el 2002, defensà amb la seva expressió poètica una Eivissa d’homes lliures i rebel davant la destrucció de l’entorn natural: impressiona quan diu allò de: “Cal besar, o mossegar, morir d’amor o fúria...”. Modestament, amb els meus versos, voldria, d’alguna manera, ajudar a servir el mestratge d’ambdós. Són dos monstres de la literatura catalana del segle XX.

Què té de poètica la marea verda que ha plantat cara a l’atac a l’ensenyament públic i en català a les Balears?

Tot, en la lluita dels docents de les Illes, és poesia. Poesia descarnada i plena d’esperança. No tenc cap dubte que, en un futur pròxim, veurem marcat a les cares dels que ara ens malgovernen el drama de la derrota. No es poden fer polítiques en contra del teu propi poble. Com diuen uns versos del meu llibre “Encara és possible obrir un nou camí, / agitar un nou vent, / invocar una nova tempesta”. 4

/ARXIU

Escuracassoles, responsabilitat editorial i culinària

El projecte aposta pel micromecenatge per poder crear un receptari-calendari de l'any 2014 que barreja la senzillesa i els productes de proximitat.

Ignasi Morgades

@La_Directa

El nou projecte d'edició *Escuracassoles*, finançat a través de la xarxa de micromecenatge Verkami, combina un procés de creació i de producció guiats per criteris ètics i sostenibles per poder oferir, el 2014, un calendari amb receptes i una guia de productes de temporada.

L'interès per la salut, l'accés lliure al coneixement i la recuperació del patrimoni cultural formen una triada en l'impuls creixent de projectes de caire gastronòmic, als quals també s'afegeix la recerca indiscutible del plaer, gustatiu i estètic. Si un escuracassoles fos un animal, li podríem dir *cuinerus vulgaris*, la seva natura seria campar lliure per les cuines. Amb aquesta voluntat de sistematització -i amb un clar perfil d'objectiu potencial- es presenta un nou projecte d'autoedició, a cavall entre un calendari temàtic, un receptari i una guia de consum responsable per a tots els públics, que ha de veure la llum a finals d'aquest any.

Si un escuracassoles fos un animal, li podríem dir 'cuinerus vulgaris', la seva natura seria campar lliure per les cuines

La iniciativa sorgeix de combinar els interessos en el camp de la gastronomia amb la reinvençió professional de Mireia Ribas cap a un projecte editorial original. *Escuracassoles* conjuga continguts nous amb d'altres prèviament existents i de lliure distribució, presentats en un format evolutiu que inclou materials transformables durant l'any i elements pràctics per qualsevol cuina de cara al proper 2014. El calendari-receptari, que distribueix el contingut per setmanes, conté un llistat de productes de temporada, receptes setmanals senzilles i amb un llenguatge breu, accessible i que defuig tecnicismes per facilitar l'accés a no ini-

ciats, a més d'incloure il·lustracions originals i espais per anotacions tan necessàries com la llista d'anar a comprar.

En un nínxol ecològic que combina els productes de temporada i de proximitat, el consum responsable i la divulgació, *Escuracassoles* es defineix com una iniciativa sostenible, responsable i lliure. Compta amb una difusió important a través de xarxes socials i plataformes de blocs -escuracassoles.cat- sota una llicència Creative Commons que inclou receptes, imatges, entrevistes o reflexions relacionades amb el contingut, l'ideari i el desenvolupament del projecte. *Escuracassoles* es nodreix de coneixements accessibles a través d'altres xarxes socials no privatives com cuinetes.cat, receptes.cat o el cercador CCsearch, farcides de continguts variats i de qualitat a l'abast de tothom. Mireia Ribas, respon-

sable de la iniciativa, destaca la rellevància de l'accés lliure al coneixement en els processos de creació com aquest: "Això permet que sorgeixin projectes com el nostre i, per la nostra banda, en compartir els continguts, retroalimentem aquesta bossa de continguts lliures que, alhora, permetran que sorgeixin nous projectes".

PRODUCTES DE PROXIMITAT

Bevent de fonts referents com el moviment internacional Slow Food, la guia i la campanya SOSpeix -dedicada a la conservació de la biodiversitat marina i els efectes del peix sobre la salut-, *Escuracassoles* també s'edita amb criteris ecològics, amb una tirada prevista d'un miler d'exemplars per al seu primer llançament. La responsabilitat social del projecte arriba a àmbits diversos -més enllà

de l'estrictament ambiental- i col·labora amb entitats de la Xarxa d'Economia Solidària com la Ciutat Invisible, pel que fa a la difusió, o Cevagraf, per la impressió del calendari. El compromís per la transparència financera i les retribucions justes per a les participants són, de la mateixa manera, elements importants de la iniciativa, ja que la responsabilitat del projecte no només es planteja com un criteri ideològic o de confecció, sinó que també té relació amb l'objectiu de fer-lo viable econòmicament.

La participació en el finançament d'aquesta idea, iniciada fa un parell de setmanes, està oberta fins a principis de novembre a través de la xarxa de micromecenatge Verkami i compta amb prop d'un centenar d'aportacions, que li han permès superar els 2600 euros en pocs dies, més del 60% dels 4000 euros estimats del seu cost. Les recompenses ofertes a canvi de la col·laboració econòmica són diverses i estan destinades tant al públic particular com a entitats, col·lectius, botigues o cooperatives, a les quals s'ofereix, entre d'altres, un espai publicitari.

Com a tastet, *Escuracassoles* ens recomana la recepta *Figues calentes amb iogurt*, corresponent a la setmana 42 i que equival a l'actual de 2013, una idea adaptada a partir de la proposta original de Joan Satorres -usuari de la xarxa social cuinetes.cat. Per fer aquestes postres, cal sucre, figues, mantega, iogurt i -de manera opcional- licor de taronja i unes fulles de menta. En una plata per al forn, fer una petita capa de sucre, posar-hi les figues -tallades per la meitat- amb un tros de mantega a sota i, seguidament, enfornar-ho deu minuts. Per emplatar, fer un llit amb el iogurt en un recipient fons, posar-hi les figues a sobre i decorar-ho amb el suc que ha quedat dins la plata. Aquí, també s'hi poden afegir unes gotes de licor de taronja i unes fulles de menta. ◀

Projecte Escuracassoles
escuracassoles.cat
verkami.escuracassoles.cat

Què deixem de saber?

L'editorial El Viejo Topo edita l'obra de Rosa Cañadell, que, com si fos un manual d'instruccions, resol molts dels dubtes que es generen al voltant del sistema educatiu.

Xavier Díez
@herodot10

Ans que les retallades desfiguresin el sistema educatiu, qui coneixia la quotidianitat d'escoles i instituts era conscient que una determinada opinió publicada es delia per atacar la institució. O que la classe política experimentava reforma rere reforma fins a deformar l'entorn escolar. Les docents eren diana i l'alumnat objecte de crítica, mentre s'exigia a les famílies que assumissin un paper de clientes.

I tanmateix, l'escola, una institució moderna d'integració social, sobrevivia. Considerat pilar de l'estat del benestar, esdevenia més aviat l'únic espai de convivència forçada per on passaven totes i cadascuna de les ciutadanes i on s'assumien uns certs valors de cohesió. Precisament per aquest caràcter essencialment igualitarista i cívic,

era objecte creixent de crítiques i atacs. La globalització, és a dir, aquest procés en què el capitalisme destrueix la democràcia amb una coartada filosòfica, estava disposada a fer desaparèixer aquest valuós integrador social i que semblés un accident. La introducció dels valors de l'emprenedoria, la competitivitat, els rànquings i la desregulació laboral i la conformació d'escoles i instituts a imatge i semblança de l'empresa

Les reformes redueixen escoles i instituts a mers engranatges del capitalisme

privada esdevien passos globals que portaven al desmantellament, no només del servei públic, sinó de qualsevol índex institucional que permetés mantenir tot principi d'igualtat, encara que aquesta es reduís

al concepte democratacristià d'igualtat d'oportunitats.

Amb la crisi financera internacional, s'ha passat de les ingerències mediàtiques i polítiques al pla de demolició. Arreu, les reformes redueixen escoles i instituts a mers engranatges del capitalisme. Tanmateix, com sostenia Tolstoi, les famílies infelices ho són cadascuna a la seva manera. I en aquest sentit, en el cas català i espanyol, amb una doble xarxa fruit del pes del franquisme, i del "benestar insuficient, democràcia incompleta" denunciats per Vicenç Navarro, partíem d'una infradotació terrible, i d'una vulnerabilitat pitjor encara. De manera que la destrucció planificada de l'educació a mans de la LEC i la LOMCE només poden trobar oposició en la capacitat de mobilització de la comunitat educativa.

Escrit amb una expressa voluntat divulgativa, tot imitant aquells llibrets mítics del *Que sais-je?*, El Viejo Topo publica un volum

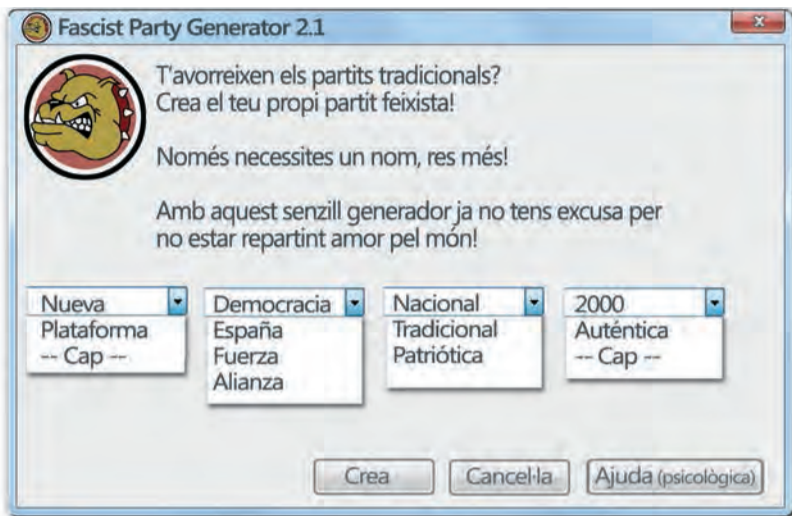
dedicat a l'educació, a manera d'un manual d'instruccions, que en un centenar de planes podria respondre a la lògica de Woody Allen *Tot el que volia saber sobre l'educació i mai no havia gosat preguntar*. Rosa Cañadell, que fa pocs mesos que s'ha jubilat, després de quatre dècades de dedicació a l'ensenyament "per terra, mar i aire", és l'encarregada de donar-hi forma. El resultat, un llibre que hauria de ser lectura obligatòria per a mestres i famílies. I molt especialment, per a periodistes, ja que, de totes les qüestions que resol amb brevetat (què, qui, com, quan, on...), s'estén en la més essencial de totes: per què? ◀

¿Qué pasa con la educación? Preguntas (y respuestas) más frecuentes

Rosa Cañadell
El Viejo Topo, Barcelona, 2013
118 pàgines

/ ROBERT BONET

POCA BROMA.

Diccionari econòmic

Contenció salarial - Repressió de l'impuls de l'empresariat d'apujar compulsivament el sou a la plantilla.

Desacceleració econòmica - Acció d'anar-se'n a la merda a càmera lenta.

Emprenedor/a - Autònom/a que encara no és conscient de la seva condició real.

ERO - Fòrmula per millorar la rendibilitat d'una empresa que emula un mètode popular en el món informàtic: fer sortir tothom per fer que tornin a entrar després, però amb sous més baixos.

Faixa d'estalvis - Antiga modalitat d'entitat bancària, molt nostrada, caracteritzada pels alts sobresous dels càrrecs directius.

Fos de pensions - Diners que diposites en un banc amb un termini prou ampli perquè se'ls petin sense que te n'adonis. **Vegeu Faixa d'estalvis.**

Rascat bancari - Ajut a la banca finançat a base de gratar-nos les butxaques a totes.

BARRI INTERNET

@galapita — @hibai_ — @josianito

ARBRE GENEALÒGIC

Premis Ig Nobel

Es grans mitjans ens bombardegen cada any amb les guanyadores dels premis Nobel, un certamen que va fundar un senyor anomenat Alfred amb l'ànim de calmar el sentiment de culpa pel mal i la destrucció que van causar els seus invents -com ara la dinamita- a la humanitat en els camps de batalla.

Per compensar aquesta cantarella mediàtica amb reminiscències de culpa judeocristiana, Marc Abrahams, editor i cofundador de la revista *Analís de la Investigació Improbable*, va crear, el 1991, uns dels premis més *chanantes* i que més ens agraden a *barrinternet*: els premis Ig Nobel, juntament amb els premis Darwin.

Es tracta de guardons que s'atorguen a estudis científics absurds i inútils, però que es fan en l'àmbit de la universitat i la investigació científica, amb molta serietat, rigor i bates blanques. Alguns exemples de les premiades aquest 2013 són:

Ig Nobel de Psicologia: a Laurent Bègue, per confirmar

científicament que l'embriaguesa fa que les persones pensin que són més atractives.

Ig Nobel de Medicina: a Kasian Bhanganada, per desenvolupar tècniques per restituir el penis a homes que van sofrir una amputació (usualment, a mans d'esposes geloses) i demostrar que aquests procediments són insuficients en el cas que el membre hagi estat parcialment mossegat i menjat per un ànec.

Ig Nobel de Biologia i Astronomia (conjunt): a Marie Dacke i Emily Baird per descobrir que, quan un escarabat piloter es perd, troba el camí de tornada al seu lloc d'origen mirant la Via Làctia.

Ig Nobel de la Pau: a Alexander Lukashenko, president de Bielorússia, per declarar il·legal aplaudir en públic al país i, en conseqüència, permetre que la policia nacional arrestés un home que va aplaudir amb una sola mà.

Si vols gaudir més de la ciència, visita:

www.improbable.com/ig

LA FORÇA OBSCURA

Snowden filtrarà documents secrets dels estats espanyol i francès

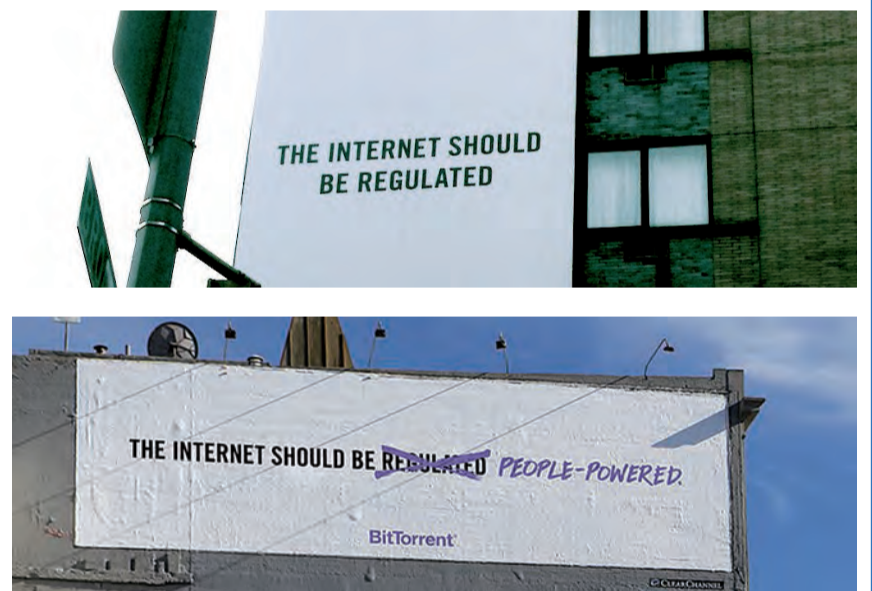
El periodista de *The Guardian* Glenn Greenwald, conegut per denunciar l'espionatge cibernètic dels Estats Units al Brasil, té milers de documents -lliurats per l'exanalista de la intel·ligència nord-americana Edward Snowden- que va analitzant i comprovant com a part de la seva tasca de periodisme d'investigació.

Aquesta setmana, ha declarat que treballa amb material referit als estats espanyol i francès -en col·laboració amb diaris gals i espanyols- i que, properament, se'n publicaran els resultats. Estem impacients.

DEF CON TROLL

Campanya de Bittorrent

Durant aquests dies, a Los Angeles, Nova York o San Francisco, han aparegut uns cartells gegants sense signar molt enigmàtics que deien: *Les teves dades pertanyen a l'NSA o Internet ha de ser regulada*. Formaven part d'una campanya de Bittorrent per defensar els valors d'una xarxa Internet lliure i de la ciutadania. Pocs dies després, els cartells van aparèixer ratllats i amb nous missatges per recordar a les vianants que les seves dades són seves o que internet ha de pertànyer a la gent.

CULTURA LLIURE

Free Culture Forum 2013

Un any més, ens citem a l'FCForum de Barcelona per analitzar els avenços de l'any anterior i les perspectives de futur en la lluita per la democràcia a l'era digital, la cultura lliure i la neutralitat de la xarxa.

Fa anys que l'FCForum treballa exhaustivament la temàtica de les eines i les problemàtiques de la democràcia en xarxa.

Des de l'inici de la web 2.0, el contingut generat per les usuàries ha passat de ser un experiment social interessant a la realitat digital en què ens submergem cada dia. El contingut generat pels que abans eren *grans* mitjans no arriba al 5% del trànsit d'Internet en una societat com la nostra.

Quin sentit té, en aquest context, el terme *creadors de cultura* que s'utilitzava abans a les guerres de copyright? Quin sentit té situar el marc del debat al voltant de la protecció de les creadores de cultura com si fossin una elit ínfima i no una majoria aclaparadora de la societat?

Quins canvis en cadena està introduint aquest canvi de paradigma?

Any rere any, l'FCForum és un instrument de la societat civil per avançar, analitzar i contestar aquestes preguntes observant pràctiques que les encaren activament.

D'aquí uns anys, la majoria de la població de gran part dels països del món passarà a estar connectada a una xarxa global construïda de manera col·laborativa. Com podem, la ciutadania, utilitzar Internet contra les formes de govern antidemocràtiques i per crear formes d'organització més justes? Com podem evitar que els governs usin Internet contra la democràcia, amb l'ajuda de la tecnologia i la capacitat que els faciliten algunes grans corporacions?

En aquest escenari, les lluites de la societat civil dels darrers anys per la cultura lliure i la neutralitat de la xarxa cobren tot el seu significat. La neutralitat de la xarxa és el prerrequisit

perquè Internet continuï sent un espai democràtic i la cultura lliure és la condició perquè aquesta nova cultura democràtica pugui expandir-se més enllà d'Internet.

Durant els darrers anys, hem vist que les revolucions democràtiques iniciades per la ciutadania han avançat i s'han desenvolupat més enllà d'aquest context geogràfic utilitzant Internet per estructurar noves formes de lluitar per la democràcia.

Per continuar el treball desenvolupat per l'FCForum el 2011 i el 2012, on es va plantejar l'ús cada cop més gran de la xarxa com a eina de transformació democràtica, enguany es vol aprofundir en algunes qüestions específiques com l'ús o el mal ús del Big Data, el vot i els diners electrònics i l'ús que en pot fer la població per aconseguir una societat digna de ser considerada democràtica al segle XXI.

Divendres 25. Centre d'Arts Santa Mònica
www.2013.fcforum.net

Jornades sobre la Transacció Democràtica

BARCELONA

Un any després de la commemoració dels 25 anys del Lokal, aquests bons amics tornen per centrar-se en l'anàlisi de la farsa viscuda i comprovada dels anys de l'anomenada *transició*.

Programa: DV 18/10 Exposició permanent de l'Ateneu Enciclopèdic Popular: *De les Jornades Llibertàries (1977) i la transició llibertària (1974-1979)* 19:30h Debat *Per què li diuen transició si va ser una transacció?* Amb Guillem Martínez, Amador Fernández-Savater i Rafael Poch. 22h Sopar 23h Música i festa DS 19/10 11h Fira de col·lectius i merkadillo punk durant tot el dia 12:30h Debat *Del Boom al desencís. L'experiència de la Transacció per consolidar espais autogestionaris avui*, amb Xavier Oller i membres de l'Ateneu Cooperatiu La Base, l'Ateneu Llibertari de Sants i el Col·lectiu Males Herbes (Cerdanyola). 14:30h Vermut 15h Dinar 17h Presentació del Llibre *Cárceles en llamas. El movimiento de presos sociales en la Transición* (Virus Editorial), amb César Lorenzo Rubio (autor), Iñaki Rivera (OSPDH) i José Solís (expres FIES). 19:30h Presentació del documental *Somos el Peligro Social*, sobre les dones punks a la Barcelona dels 80, a càrrec d'elles mateixes i membres del col·lectiu editor. 22h Sopar 23h Música i festa DG 20/10 12:30h Debat *Les iniciatives de reparació i recuperació de la memòria històrica des de la perspectiva dels moviments socials*. Hi intervenen: Pep Cara (Marxa d'Homenatge al Maquis), Rolando d'Alessandro (del grup promotor de la querrela contra l'Estat italià pels bombardeigs de Barcelona) i Sonia Turón (Ateneu Llibertari del Poble Sec). 14:30h Vermut 15h Dinar. Org: Associació Cultural el Raval El Lokal

Més info: www.ellokal.org

DJ17 /10

GRANOLLERS

Granollers

19:30h Anònims, menjar i pensar. C. Ricomà, 57. Un projecte educatiu a la frontera de la Baixa Califòrnia mexicana. Amb la presència de Pep Segalés, impulsor del projecte, i Josep Manel Sebastià, cooperant.

DV18 /10

BADALONA

Pel·lícula: *La verdad sobre el caso Savolta*

21h CNT Badalona. Ptge. Riu Congost, 5-7. Org: Grup Anarquista Sedició. Més info: sedicio.noblogs.org

EL MASNOU

Independència per canviar-ho tot

19:30h Jardins dels Països Catalans. Acte central de la campanya al Maresme. Actuació bastonera, parlaments, lectura de poesia, sopar popular, teatre i PD.

GRANOLLERS

Pile on 45 - Gourmet Dj sessions

21h Anònims, menjar i pensar. C. Ricomà, 57

DS19 /10

BARCELONA

Classe: Introducció a la categoria d'ideologia

10h UPF Campus Ciutadella Aula 20:025 edifici Jaume I. Acte de la Universitat Comunista dels Països Catalans. Més info: www.universitat.cat

Manifestació: *Independència per canviar-ho tot*

18h Plaça Universitat
Convoca: Esquerra Independentista

GRANOLLERS

Xerrada: *Ofensiva contra les pensions*

18:30h Anònims, menjar i pensar. C. Ricomà, 57. Un nou atac a la classe treballadora. Amb Àlex Tisminetzky, advocat laboralista del Col·lectiu Ronda i Marina Duñach, membre de la comissió de jubilats i pensionistes de Mollet. Org: Arran, Assemblea Llibertària, CGT, CNT, CUP I CIC

DG20 /10

BARCELONA

25 Aniversari d'Entrepobles

Lloc: Nau Ivanow. C. Hondures, 28-30
PROGRAMA: 12:30h Vermut musical amb la Fanfàrria contratiempo 14:30h Dinar popular 16h Cafè i espai musical de música llatinoamericana 17h Taller de circ, Circ a les Golfes via Los Herrerita 18h Taula rodona: *Solidaritat. Ahir, avui i demà resistirem*. Mirada al món i des del món: Montse Santolino (periodista). *L'altra riba de l'Atlàntic: veus des de l'Amèrica llatina* 19h Taula rodona: *Drets fonamentals exigibles* 21h Festa, música i ball. Org: Entrepobles

Xerrada debat: *Quin paper han de tenir els homes en la lluita feminista?*

18h La Cruïlla. C. Sardanya, 256, baixos. Ponència amb Montserrat Cervera i Rubén Sánchez. Petita actuació de Jordi Montañez. Org: Aliats Feministes

DL21 /10

BARCELONA

Concentració contra la rebaixa de les pensions

11h INNS C. Sant Antoni Maria Claret, 5. Convoca: Assemblea 15-M Marina/ZF i Jubilats de Miniwatt

TERRASSA

Assemblea oberta Correllengua

19:30h Casal Popular l'Atzur. C. D'Arquimedes, 89. Convoca: Grup promotor del Correllengua

DM22 /10

BARCELONA

Acte amb Julieta Paredes

19h Ca la Dona. C. Ripoll, 25. Coautora del feminisme comunitari del paradigma del Buen Vivir. Més info: www.caladona.org

TERRASSA

Xerrada: *Sobren Raons. Els centres d'internament d'estrangers a Catalunya*

19h Amics de les Arts i Joventuts Musicals. C. Sant Pere, 46, primera planta. Org: Grup d'opinió dels Amics de les Arts i Grup de Cultura del 15-M Terrassa

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
| Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
| Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | Ràdio Pica (només web) Barcelona www.radiopica.net | Ràdio RSK 107,1FM Nou Barris (Barcelona) www.radiorsk.info | Ràdio Trama 91.41FM Sabadell www.radiotrama.net | Ràdio Kaos (només web) Terrassa www.radiokaos.cat | Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com
| Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | Ràdio Klara 104.4FM València www.radioklara.org
| Radio Malva 105FM València www.radiomalva.wordpress.com | Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara www.lamistelera.org | Ràdio Bala 106.4FM Manresa <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | Sants TV <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al CANAL 37 DE LA TDT. Resintoniza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. Tv Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gillpollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de l'aigua

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 17

Nova falca anticiclònica, temperatures més pròpies de començaments de setembre i vents en calma amb mala visibilitat.

DIVENDRES 18

La calor serà la característica més important de les hores centrals del dia. Ambient quasi estiuenc.

DISSABTE 19

La cua d'un front fred deixarà quatre núvols a les comarques del nord, però les temperatures es mantindran bastant altes per l'època.

DIUMENGE 20

No hi ha manera que arribi la tardor. No glaçarà a cap comarca i se superaran els 25 graus a tot el territori a partir del migdia.

DILLUNS 21

Més sol i més calor, en especial a la costa i el prelitoral. Vent del sud i sud-oest amb algunes franges de núvols alts.

DIMARTS 22

Una bombolla d'aire càlid pot fer pujar encara més el termòmetre a les Balears, on es poden registrar rècords de calor.

/ Sàgar Malé

«Primer, cal **exigir la veritat** i, després, ja anirem cap a la reconciliació»

Sàgar Malé

@sagarmale

Què et va dur a lluitar pels drets de les dones i les víctimes del conflicte al teu país?

Jo provinc d'una família intel·lectual i això em va facilitar les coses, però la meua implicació ve d'un episodi concret. Estic casada amb un palestí i, després de la guerra civil de 1994, just assolida la unificació del Iemen, vaig viatjar a Jordània per fer-me un tractament mèdic. Vaig anar-hi amb la meua filla i, en creuar la frontera, li van retenir el passaport. Em deien que no podia sortir perquè no tenia la nacionalitat iemenita, amb l'argument que el seu pare era palestí. Vaig tenir por que poguessin detenir-la i per això em vaig ficar en una batalla legal gràcies a una parenta activista.

Què va passar, aleshores?

Durant el judici, vam esgrimir que, després de la reunificació, el Iemen havia ratificat molts tractats internacionals, entre ells, la CEDAW (Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona). Tenint en compte aquesta base legal, la meua filla podia estar sota la meua tutela i ser nacionalitzada encara que el pare no fos iemenita. Si el pare hagués desaparegut, què hauria passat amb la meua filla? En definitiva: va ser un procés d'anys,

però, finalment, ho vaig aconseguir. Actualment, fins i tot s'ha aprovat una llei que resol aquestes situacions. El problema és que el govern iemenita, com passa amb molts altres, dona suport a les convencions internacionals en matèria de drets humans, però no les aplica. Això em va decidir a implicar-me per fer que alguns dels convenis, especialment en relació a les dones o a les víctimes dels conflictes, arribin a la societat i no siguin tan sols una llei més.

“Una part important dels responsables de les atrocitats formen part de l'actual govern del Iemen”

Com afecta aquesta tasca, el fet que cada part del Iemen tingui una evolució històrica diferent?

Certament, el Iemen del Sud va evolucionar dins l'òrbita socialista, mentre que el nord va esdevenir una república capitalista, però, en realitat, els problemes són més profunds que això. Quan ambdues parts es van reunificar, al nord, no hi havia institucions ni lleis i les decisions es preniën en l'àmbit tribal, és a dir, finalment, depenien de decisions religioses. Això ha creat una diferència abismal amb el sud, amb l'agreujant que el nord està rebent la influència dels extremistes

que arriben des de l'Aràbia Saudita o Qatar. En la redacció de la Constitució, per exemple, hi ha un estancament perquè una part del govern vol imposar la xaria islàmica com a referent.

Tot això condiciona el procés de justícia transicional que es du a terme al país?

Sens dubte. Quan es van obrir els primers expedients, ja van començar les dificultats. Vam descobrir que una part important dels responsables de les atrocitats formaven part de l'actual govern, que fa tot el possible per aturar les lleis, conscient que molts dels seus membres hi estan implicats. Ells voldrien que, primer, hi hagués reconciliació i, després, justícia; justament el procés invers que s'aplica en justícia transicional i que estem reclamant la societat civil. Primer, cal exigir la veritat i el reconeixement de les víctimes i, després, ja anirem cap a la reconciliació.

Creus en la força del poble per aconseguir-ho?

Reclamem una cosa tan senzilla com recuperar els cossos de les víctimes per donar-los una memòria justa. Moltes dones també haurien de ser considerades com a víctimes pel fet d'haver perdut els marits, els fills, els pares i altres parents. Potser la memòria queda lluny, però, al Iemen, encara és fresca i propera. I no podem perdre l'oportunitat. ◀

Bahria Shamsheer Ali

Activista pels drets de les dones al Iemen

El Centre de Recursos Internacional per la Pau de Barcelona va reunir, el mes de setembre passat, diverses especialistes i activistes internacionals de justícia transicional en un curs sobre comissions de la veritat que impartia l'International Center for Transitional Justice (organització referent en aquest tema). Durant les classes, ironies de la vida, es va citar l'Estat espanyol com a exemple contrari a un procés de transició amb justícia, veritat i reconciliació. Bahria Shamsheer Ali, representant del Iemen, era una de les assistents al curs. Aquesta sociòloga i politòloga sempre ha treballat en temes legals referents a la situació de les dones al seu país (dones a la presó, lleis respecte a les dones, etc.) i també en qüestions de desplaçades i refugiades des d'agències com la United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). Actualment, Shamsheer Ali forma part de la comissió pel diàleg nacional que pretén liderar el procés de justícia transicional, en un país on la majoria de les víctimes provenen de les atrocitats comeses durant les successives guerres civils i la complexa reunificació entre el nord i el sud.